

غویں اور ژبده

كل رسول ایلیم

Ketabton.com

ورمبني ٲولگه

فوتبي اور ٲيدہ

(افسانہ)

ليکوال : گل رسول ايلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیل کؤم پئہ نامہ د اللہ چہ ہر مہربانہ او بخبنونکے دے

د چاپ ټول حقوق د ليکونکي په حق کېښي خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

يادگيرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که کوم کردار يا کومه
واقعه د چا د کردار يا د ژوند د رښتني واقعي سره مناسبت
لري نو دا به قطعاً يو اتفاق وي ځکه چې ليکوال د ټولني خبرې
کوي د ذات نه.....

د کتاب پېژنگلو

غوتی اورژېده	-----	کتاب نوم
گل رسول ایلم ۰	-----	لیکونکے
03449507275	-----	رابطه نمبر
mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com	-----	ای میل
اکتوبر 2021 ۶	-----	اشاعت
گل رسول ایلم ۰	-----	کمپوزر
250 روپی	-----	بیه
پینځه سوه	-----	شمېر
همايون غزل ۰	-----	پروف ریډنگ
عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور	-----	د چاپ ځائے
aamirprint2010@gmail.com		
0300-9019499		

د موندلو درکونه

- * حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
- * پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
- * سډیس بک ډپو مېن بازار منډا

دالې

- * د پښتو د افسانې او شعر لور نوم (لائق زاده لائق) صېب ته چې زما اوستاد دے او زمائې پۀ ډېر اخلاص سره رهنمائې کړې ده -
- * زما خوږ يار همایون غزل صېب ته چې پۀ ما ډېر گران دے -
- * هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

پۀ درناوي

گل رسول ايلم ّ

کوز دیر بخت بلنده خادگزی

فہرست

- ❖ د گل رسول ایلم افسانې 10
- ❖ غوتی اور ژبده یو تاثر 15
- ❖ شلمه صدی او پښتو افسانہ 17
- ❖ گل رسول ایلم او افسانہ 20
- ❖ د گل رسول ایلم " غوتی اور ژبده " 21
- ❖ دا قیصی 23
- ❖ د ایلم جان لنډه پېژنگلو او افسانې 24
- ❖ خپلی خبرې 28
- 1) نیمگرے ارمان 31
- 2) حوالات 37
- 3) دوه بجې 42
- 4) بدل 49
- 5) غوتی اور ژبده 53
- 6) قاری صېب 57
- 7) د توپک شپېلی 61
- 8) قلم 68
- 9) خدا کټه ژړا 74
- 10) رحم 80

83	11	د مینې کور
87	12	لوی سپرے
92	13	تش لاس
95	14	زهر
97	15	تمنا
99	16	جرم
102	17	چغې
105	18	درې بنې
109	19	ننداره
111	20	خادر

د گل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، که اردو ادب دے، که نړیوال ادب او که پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مبلان د افسانې په لوري دے، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نگار او تخلیق کار نه د نوو نوو تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوو موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو که زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نگارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راوچته شوې وه او له ځان سره یې څه راوړي وو زمونږ افسانه نگارو دا د هغه ځایه نه خوځوله، هم په هغه ځایه باندي ساکت

او جامد ولاړه وه، خو ولې كه مونږ وگورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچي وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر كښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې كله پښتو افسانه د ارواښاد طاهر افریدی صېب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ كړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود يې مات كړو - نن سبا ښاغلي فاروق سرور د پښتو افسانې سر څنه كوي - پښتو افسانه يې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا كړه - ارواښاد طاهر افریدی چې د علامتي افسانې كومه ابتداء كړې وه فاروق سرور په دغه لړ كښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله - پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجرید په لور گامزن كړه - هغه وخت لري نه دے چې پښتو افسانه د نړيوالې افسانې سره په یو صف كښې څنگ په څنگ ودرېږي -

پښتو ادب كښې د افسانې په لوري د نوي كهول دغه زيات مېلان او رجحان يو ښك شگون دے خو ورسره مونږ له پكار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ كښې د جمود ښكار نه شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ كړو نه دا چې هم هغه زور امام او زړې تراوې - يو بهترينه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړيوال ادب د افسانو سره يوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنياد هم

ضروري دے چي زمونڙ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوي تحفه ده او دا لازمه خبره ده چي کوم حائے د يو څيز بنياد او اصل وي د هغي د معيار مرکز به هم هغه حائے وي - پروفېسر ډاکټر حنيف خليل صېب په خپل کتاب "پشتو زبان و ادب کی تاريخ" کښي ليکي چي:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں"

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونڙ افسانې دپاره د تحرک سبب گرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي -

گل رسول ایلم د نوي کهول ېو نمائنده شاعر او اديب دے - ډېر فعال، متحرک او خواري کښ ليکوال دے - موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ ليدل نه دي شوي بلکې د سوشل ميډيا په ذريعه مو پېژندگلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانگړې حواله ده - گل رسول ایلم د څه مودې راهسې افسانه ليکي او اوس ئې د "غوټی ورژبده" په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چي په منثور ادب او بالخصوص قيصه ايز ادب کښي يوه بڼه او گټوره اضافه ده - د موصوف دغه افسانې هم روايتي افسانې دي - دا خو ښکاره خبره ده چي يو ليکوال او تخليق کار چي د کومې ځاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغه به د هغه رواياتو او کلتور اثر ضرور وي، او

بیا دغه اثر د هغه په تخلیق کبني څرگندېږي، ځکه چې یو ادیب هغه څه بیانوي، د هغه څه ترجماني کوي څه چې هغه په خپله ټولنه کبني ويني گوري - لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے - نو خبره د اثر اخستو ده - بیا په افسانه کبني د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کېږي او ځني نقادان په افسانه کبني د ټولو نه اهم څیز هم قیصه گڼي -

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانه میں قصه (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني ځاؤرې یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثر پښتنو افسانه نگارو په خپلو افسانو کبني د پښتني روایاتو او پښتني ټولني ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي گل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کبني د خپل ژوند او ټولني لیډلي کتلي نشب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کبني بیان کړے دے ، د دوي افساني د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نه صرف زړه رابښکونکي ترجماني ده بلکي د دغه ټولني ژوندي جاپن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

متاثره ده حُکّه چي د دوي د افسانو اکثر قيصِي د پښتني رواياتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قيصِي دوي د خپلو افسانو د ملا تير گرځولې دے - دا شاه زلمې په خپله خاوره بې کچه مئېن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educate کولو په غرض ئې قلم په گوتو کښې نيولې دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره يې د افسانې غوندي موثره ميډيم ځان دپاره غوره کړې دے - دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي حُکّه نوزة دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دي افسانو لوستو ته رابللم او بس دومره به اووايم چي

"خدا کرے زور قلم اور زياده"

په درناوي

واجد ودان خليل

کوزه پشتخړه پېښور

۱۱ نومبر ۲۰۲۱

غوټی اور ژبده یو تاثر

که نه وي نه وي نوڅه د پاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړې دے او بڼه په آب و تاب مخ په وړاندې روانه ده او په خپله لمن کېښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختیا رانغاړي او د پښتو ادب په جولۍ کېښې ئې ځایوي - په اول اول کېښې به اوږدې اوږدې افسانې لیکلې شوې چې قیصه به ئې په خوند خوند د انجام په لوري زغلبده بیا یو وخت راغے چې علامتي او تجریدي افسانې مخې ته راغلې او بیا ورپسې مختصرې او ځنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اولیکلې شوې ټولې په خپل خپل ځانې بڼې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه په د افسانې په قیصه ایز او بیانيه اسلوب کېښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه په بله (علامتي او تجریدي) افسانه کېښې نشته - د افسانې په دې سفر کېښې د ځلمو لیکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده -

ځنو ځلمو د خپلې مطالعې په اثر کېښې افسانې لیکلي دي او بڼې ئې لیکلي دي کم از کم زه ئې د مقدار او معیار دواړو نه مطمئن یم - په دې ځلمو کېښې بڼاغلے گُل رسول ایلَم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې "غوټی اور ژبده" تیاره کړې

ده - ما ئي ٽولي افساني ٽلوسٽي چي لنڊي او اوڀري دواڀه قسمه افساني پکښي شته - کوم لوازمات چي د ادب اُستادانو د يوي افساني دپاره ٽاکلي دي نو دي ځلمي گل رسول ایلم د هغي په رڼا کښي خپلي افساني تر خپل وس پوري د معيار په تله تللي دي - تر ډېره حده پوري ئي کونښن کړي دے چي بي ځايه طوالت اونه لري او د مطلب خبري په ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښي راغونډي کړي دي چي افسون هم لري، تجسس هم لري او انجام ئي هم فکر ژن دے قاري په حېرت کښي پرېباسي -

دا د گل رسول ایلم کتاب ٽولي ټالي شل افساني لري او زياتره وړي افساني دي چي زمونږ ځني ليکوالان ملگري ورته "افسانچي" وائي خو بهرحال ښه کونښن دے چي د گل رسول ایلم صېب ارادي پخې وي او افساني ليکلو ته ئي فکر وي نو اُمېد کېدے شي چي په راروان وخت کښي د افساني يو معتبر ليکوال اوگرځي انشاءلله - زه داد ورکووم او دغاگو يم چي تل دي بريالے وي فکر ئي تاند غواړم - مننه

پروفېسر ډاکټر اسلم تاثير اږيدے

۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

شلمه صدی او پښتو افسانه

د ښاغلي گل رسول ایلم د افسانو ټولگه غوټی اور ژبده یو نظر..... لائق زاده لائق پښتو ادب په شلمې صدی کښې ډېر رنگونه بدل کړه. د دې نه وړاندې د کلاسیکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانه د قبائلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزگار نه وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نیکه د مغلو دربار نیولې وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او یا بزرگانو، صوفیانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو.

خو شلمې صدی پښتو ته ډېر څه ورکړه..... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخيلي..... د غزل بابا حمزه شینواري..... لوی څیرنکار افضل رضا لوی هنر مند خیال محمد لوی استاد رفیق شینواري..... لوی ډاکټر رحمان لوی سترگه ور صاحب زاده عبدالقیوم خان او داسې نور د شلمې صدی دغه لویو خلکو بیا نور لوی خلق پیدا کړه چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه. دغه شان شلمې صدی د خدائي خدمتگارو قربانی هم اولیدې او افغانستان ته د روسیانو راتگ هم..... دې صدی د هاغه قام پرستو مخونه هم اولیدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

خرخ کرل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو . د شلمې اخري لسيزو په دې خاورې لمبې بلې کړې د گوندونو په نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړه . چا چې په ټول عمر کښې کابل نه وو لیدلې هغوي د پېسو په خاطر اروپا ته اوختیدل دې ټولو حالاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړه چې د پښتو شاعری ته بغاوت راغی او افسانه سلگو اونیوه دزیتون بانو، گل افضل خان ، اریاب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده اوس زیات لیکوال الميې ليکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولگه "غوټې اور ژبده" هم د حلمي لیکوال ښاغلي گل رسول ایلم د ژوند الميې دي چې د خپل عنوان په غیره کښې هر څه کښې ئې هر څه خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو په هنداره کښې د ایلم ټصویر واضحه جوړېږي هغه یو حساس او دردیدلې زړه لري پخپله هم د یو ازغن ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې "ایلم" دے -

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه گېر چاپیره ویني او هم دا د یو ښه افسانه نگار کمال دے د ښاغلي ایلم محرومي هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان په دغه راز پوهه دے -

زه پوهېرم چې په راتلونکي وخت کې به د گل رسول ایلم
مشاهده سېوا کېږي او چرته چرته چې "غوټی رژیږي" نو ایلم
جان به پرې نورې ساندي وائي.

سترگې ئې غړېږي خو څه نه ویني
داسې د رندو په ښار کې اوسمه

لائق زاده لائق صېب

پخوانی ډایریکټر

راډیو پاکستان اسلام آباد

و پرائیویټ سیکټري وفاقي

وزارت امور کشمیر

صحت، ریلویز و پاپولیشن

ویلفئیرز اسلام آباد

گل رسول ایلم او افسانه

"غوټی اور ژبده" د گل رسول ایلم صېب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو په ټول پوره دي. دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېر و لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نه د مے گل رسول ایلم صېب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې بڼې لیکلې دي. د معنی په لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتېږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي أمېد لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هم بڼه معیاري افسانې لیکي.

زه په دغه زیار گل رسول ایلم صېب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې په دومره کم عمری کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو. ډېره مننه

په ډېر درناوي

سلیم منور اشتنغر چارسده

۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

د کُل رسول ایلم "غوٽی اور پڙېده"

په داسې وخت کښې چې هر یو ځلمې او پېغله شاعری پسې لیونې ده یو ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانگلي دي - او د گڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوم دے - چې کُل رسول ایلم ماته د خپل کتاب په حقله او وئیل نو د څېراتیا سره سره زه خوشحاله هم شوم - زما د خوشحالی واحد وجهه د یو ځوان د ادب په مېدان کښې نثر او په نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو - څنگه چې ادب لویه پراخه سینه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنگونه لري - زمونږ د افسانې په تاریخ کښې زاخيلي صېب نه تر نورالامين يوسفزي صېب او د سیده بشری بېگم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج خټکې، زېتون بانو، سلمی شاهین پورې گڼ شمېر افسانه نگاران مونږ وینو - او زما خپل مېدان نثر او په نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالی په ځانې وه - دا په خپل ځانې ډېر د ویاړ مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده - تحقیق، ناول، افسانه پرمختگ کوي لگیا دے او د پښتو ژبې جولی د قیمتي پنگو نه ډکېږي - او په دغه پنگه کښې د غوټی اور پڙېده په نوم یوه بله قیمتي ډالی واپولې شوه - زه په دې زیار او کار ایلم ته مبارکي ورکوم - خو پورې چې د کُل رسول ایلم د افسانو

د معیار تعلق دے نو د یو ځوان په څېر د هغه سوچ هوائی نه دے۔ ایلم د خپل قلم نه د هغه د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځینې ناولي اړخونه، څه تراخه حقیقتونه په ډاگه کړي دي۔ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه په څو څو کوي هم او لوستونکي ځان سره د کردارونو د تگ په لار بوځي هم۔ زما په خیال د یو لیکونکي دا غټه کامیابی وي او په دغې کښې گل رسول ایلم کامیاب شوی دے۔

زه په دے ښکلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هیله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته اړو مرو رسوي۔ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي، شعور پخېږي او د لیک توان زیاتېږي۔ په نظر کښې وسعت پیدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زه دا پهه یقین سره وئیلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو که دے خپل لیک هم داسې جاري اوساتي۔ زما دعا د گل رسول ایلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امین۔

په درناوي

محترمه کلثوم زېب

پېښور

نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

دا قیصی

د بناغلي گل رسول ایلم دا قیصی د هغه د خیال او فکر هغه ژوندي انځورونه دي چې هم د هغه په مشاهده اډانه دي او هم ئې د یو قلمکار په حېث د ارمان هېندارې دي په دې قیصو کښې به فني کمه هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د بناغلي گل رسول ایلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېڅلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټی گل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو تورابان ئې دغه تمنا پوره کېدو ته نه پرېږدي ځکه ئې په فکر او خیال د مایوسی یو ټوک څادر خور د کټ بناغلي ایلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساته نو د افسانې جراثیم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې،، غوټی،، د رږېدو په ځایه اړو مروگل شي د ده د بڼه فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامین یوسفزې

اسلامیه کالج پوهنتون پښتو

څانگه پېښور

یکم نومبر 2021

د ایلم جان لنده پېژنگلو او افسانې

لکه څنگه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي بنائسته ده هم دغه رنگ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه بنائسته دي - ایلم جان چې خپل نوم ئې گل رسول خان دے د خداے بڅبلی محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې څېړېدلے دے د دوشخېل قام د سترې څانگې دورانخېل سره تعلق لري - بناغله ایلم جان د دوشخېل خادگزي د ډډې د کندي او د مشهور غر دیولے په بنائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترگې غړولي دي - ایلم جان د دیر د بنائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس دږد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرگندونه کوي - ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم بنادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسه کښې په فرنتیر کور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په څانگه کښې خپله وظيفه يعنې خپل فرائض ترسره کوي - په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوي جذبې ئې ځوانې دي که د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي -

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کېنې یو لوړ او ځانگړی مقام لري په انگریزۍ ژبه کېنې ورته Short Story یعنی لنډه قیصه وئیلې شي - دې ته خیالي فکري یا فرضي قیصه هم وئیلې شي دا په یو نشت کېنې قاري لوسته شي دا د داستان او ناول په مقابله کېنې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلې شو په پښتو ادب کېنې ورمبې افسانه "کونډه جینی" راحت زخيلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخيلي صېب د افسانې امام گنلې شي - شاعران او ادیبان که یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپیریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي - په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په بنائسته ډول سرگندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او ورورولۍ یو بنگلې پېغام ورکوي - اوس راځو د ایلم جان کتاب "غوټی اور ژبده" طرف ته.

ایلم جان چې سحر د کوټې وریترته کړي نو د سوات په حسینه وادی کېنې د ایلم په مشهور غر نمر سترگه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صېب د کوټې گوټونه روښانه کوي - دا پلوشې د ده ژوند له حرارت ورکوي ایلم صېب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانگو پلوشو نه هم - دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

رسؤل غواړي - ایلم صېب په خپل دې کتاب "غوټی اور ژبده" چې د افسانو یوه ښکلې مجموعه ده دا کتاب په شلو افسانو او په یوسل او دولس مخونو مشتمیل دے د دې کتاب ټولې افسانې په لوستونکي ښه اثر پریباسي ژبه ئې سوچه او کلېواله ده په دې یو ښائسته کلېوال رنگ غالب دے ځائے په ځائے پکښې متلونو او شعرونه د قبصو رنگ یو په دوه زیات کرے دے د افسانو کردارونه پلاټونه د قیصی سره سمون خوري - ایلم صېب د افراټفری په دې دور کښې وس هم په داسې فطري ماحول کښې ژوند کوي چرته چې چینه چینار وس هم موجود دي چرته چې د گډو بیزو کنډک او د شپونکي د شپېلی او د یکه زار یاقربان آوازونه وس هم اورېدے شي - د ایلم صېب په چاپېرچل کښې په گټه ناست مشران د نوابي ریاستي دور قیصی کوي چې کشران ئې په تعجب اوري او په دې حقیقي قیصو د افسانو گمان کوي د ماحول اثر په انسان ارو مرو کېږي او دغه وجه ده چې ایلم صېب د قلم په څوکه د خپل چاپېرچل ترجماني او عکاسي د افسانو په دې مجموعه کښې په ښه ډول کرې ده هسې خو ټول کتاب د معیار په ټول پوره دے خو "تش لاس ، دوه بجې ، حوالات ، چغې او غوټی اور ژبده" غوره افسانې دي دا د ایلم صېب اولنرے کوبښن دے کمه بېشه به پکښې خامخه وي خو هیله لرم چې راروان انتخاب کتاب به ئې نور هم ښه او په معیار پوره وي دا حاج به وس تاسو اخلی چې ښاغلي د خپل قلم او موضوعاتو

سرہ ڄومره انصاف ڪرے دے هيله لرم چي ايلم جان به پءِ ادب
ڪنبي خپل سفر جاري ساتي او د پڻستو د ادب جولي ته به داسي
بنائسته گلونه وار پءِ وار ڊالي ڪوي -

پءِ درناوي ستاسو ورور

جهان بخت خان جهان

خادگزي ڪاغان

۱۲ نومبر ۲۰۲۱

خبري خپلي

گرانو دوستانو خبري خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبري دي خو د روایاتو تر مخه زه به دا اووایم چې دا کتاب "غوټی اور ژبده" زما د افسانو رومبڼې کتاب دے - هسې خو افسانه لیکل ډېر گران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې په ټول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څه مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپیریال کره وره او بڼه بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نه خو زه به ملگرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زه په افسانه کله او څنگه پوهه شوم -

نشري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زه د لسم ټولگي ستوډنټ ووم چې داسې څه واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نه پوهېدم چې زه افسانه لیکم او که قیصه یا که څه بل څه خو چې د کله نه مې خپل لیکونه "لائق زاده لائق" صېب ته وړاندې کړل نو هغه په ډېر اخلاص سره زما اصلاح او کره او وخت په وخت به ئې د افسانې په قوائدو او اصولو پوهه کولم - نن که زه افسانه لیکم یا بڼه او نا بڼه لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صېب د اخلاص او د هغه د محنت برکت دے چې زه ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

افسانو د یو کتاب خالق شوم زه کاه د لائق صهب هر څومره مننه ادا کړم نو کمه به وي ولي چې د لائق زاده لائق صهب مصروفیات دومره دي چې هغه د چانه پته نه دي او دهغي باوجود هغه زما لپاره خپل ځان کړولې دمه او هغه ماته پته ده چې لائق صهب څومره اخلاص زما سره کړې دمه ولي چې يوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صهب د اسلام اباد نه سترې ستومانه کور ته راغله وو او چې واټسپ ئې کتلې وو نو زما لیکونه ورته په سر پراته وو او هغه زما هغه لیکونه کتلي وو او ماته ئې جواب پرېڅښودمه وو او چې سحر ما واټسپ خلاص کړو او د لائق صهب راکړمه شوم جواب مې اوکتلو نو يقين اوکړه چې ډېر خفه هم شوم چې ته اوگوره لائق صهب څه خو وس کمزورمه شوم هم دمه لږو سپين گيرمه شو او څه دومره مصروفیات لري چې سحر د کوره وځي نو د شپې ناوخته کور ته راځي او کله کله خو دوه درې ورځې هډو کور ته هم رانه شي خوبيا ئې هم د شپې په دوه بجې زما لیکونه کتلي وو او جواب ئې راکړمه و.

ډېره ډېره مننه ئې کوم خدائې پاک دي لائق زاده لائق صهب له ډېر عمر ورکړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه گرگه نصيب شه ، زړه مې غواړي چې د لائق صهب ټول اخلاص بيان کړم خو د لائق صهب اخلاص او محنت زما سره دومره دمه چې دا ځانله يوه موضوع ده ملگري بور کول نه غواړم ولي چې بيا به دا ځانله يو کتاب شي او په دغه موضوع به که خبر وي بل وخت چرته

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صېب دغه اخلاص په لیک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي - دغه شان د واجد ودان خلیل صېب هم ډېره زیاته مننه کووم ولې چې که زه د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صېب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خلیل صېب نامه اخلم - واجد ودان خلیل صېب هم تر ډېره حده زما هر لیک کتلې او راته ئې د لیک د سمولو پوره پوره طریقه کار بنودلې دے - او دغه رنگ د گرانو محترمو ښاغلیو پروفېسر اسلم تاثیر اړیدي صېب، پروفېسر حنیف خلیل صېب، نور الامین یوسفزی صېب، لائق ذاده لائق صېب، واجد ودان خلیل صېب، جهان بخت خان جهان صېب، سلیم منور صېب او د ډېرې گرانې محترمې کلثم زېب مېم ډېره مننه کوم چې زما په دې معمولې شان کتاب ئې خپل قیمتي لیکونه او کړل -

گرانو دوستانو دا زما کتاب "غوټی اور ژپده" ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د یو کال ذخیره ده مطلب دا شل افسانې ما تقریباً په یو کال کښې لیکلي دي - که رب ته منظره وه او ژوند و نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او که په دې کتاب کښې مې څه کمه بېشه وي نو ډېره بخښنه غواړم ډېره مننه وسلام -

په ډېر درناوي

گل رسول ایلم

کوز دیر خادگزو بخت بلنده

ۛۛ اکتوبر ۛۛۛۛ

نیمکرے ارمان

نیچگرے ارمان

شبِ نَم سَمه خوش حاله وه د همزولو پئه مېنخ کنبې سره لاسونه د
 واده پئه سره جوړه کنبې لکه د بنا پېری، بنکلی سینگار شوې ناسته
 وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مسکې
 مسکې کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړې ؤ، د ډېرې خوشحالی
 نه پئه جامو کنبې نه خائېده او د خان سره به ئې پت پئه زړه کنبې بار
 بار داسې وئیل چې
 "شکر د مے خدایه شکر"

او اسمان طرف ته به ئې پئه سترگو کنبې او کتل او بیا به ئې زر
 سترگې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې
 نه راتلو او خپل خان ته وائي چې
 "زه خوب خونه وینم زه او ناوېتوب؟"

او بیا به زر مسکې غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې
 محسوسه شوه چې گنې د هغې وس یقین راغلو او خپل خان ته ئې
 اوئیل چې

"نانا بلکل ریښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورخ ده د
 کومې ورخ چې ما او وصال خان ارمانونه کول"

شبښم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړه زړه کښې
 د خپل ځان سره لگیا وه رنگارنگ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله
 دنیا مسته او رنگینه ښکارېده د هغې ټولې همزولې د هغې په
 تیاری کښې بوښت وې ټولې د شبښم نه چار چاپېره راتاؤ شوې وې
 چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والی کله کله خو به
 پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې
 "یہ جینکو ناوې تیاره شوه کنه"

او چا به وئیل چې

"یہ جینۍ ته لږه دې خوا شه چې زه هم لږه ناوې اوښم کنه"

شبښم په ناوېتوب کښې ډېره حسینې ښکارېده یو خوا که هغه
 قدرتي ښکلی وه نوبل خوا د ناوېتوب سینگار ئې ښکلا یو په دوه
 کړې وه بلخوا د هغې د زړه هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې
 هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې
 ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوی وصال خان سره پوره
 پینځه کاله وړاندې شوم و خود هغې د ماشومتوب له کبله د
 شبښم پلار محمد جان کاکا د واده نېټه پوره پینځه کاله غزولې وه
 پینځه کاله څه چې د شبښم او وصال خان دپاره پینځه سوه کاله وو
 هر څو که شبښم وره وه او په زړه کښې ئې د هیچا دپاره هم لاشه
 ځائ نه و پیدا شوم خود د ومره ضرور پوهېده چې زه وس په دې
 کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبښم د وصال
 خان په نوم شوه نو د شبښم په زړه کښې د وصال خان مینې سر پورته

کرو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه
شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه
چې کله به دغه ورځ راځي چې زه به د وصال خان تر څنگه ناسته یم
او کله کله خوبه ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

"هن.....پینځه کاله دا به څنگه تېرېږي..... ډېره گرانه
ده..... دا دومره انتظار..... دا انتظار خوبه ما اوخوري"

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې
پوره پینځه کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د
وصال خان زړونه به یو ځای کېدل جنجیان راغلي وو یو خوا بل
خوا شور شغرب جوړوؤ جونو د ټنگ ټکور خپلو کښې محفلونه
گرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د
ستورو په مینځ کښې چې د څوار لسمې سپوږمۍ ځلېږي یو خوا
که شبنم د خپل مور پلار او خوښو وروڼو نه په جدائی دردېدله او
پرېشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالی کښې له
خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم
ولې چې پینځه کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلې وو او د
جدائی لمبو ئې د زړه محلونه غرغنده کړي وو جنجیان تیار شول
شبنم د پلار په اوږه او د مور په غیره کښې د جدائی رڼې اوبښکې
توي کړې رخصت واخسته شو او شبنم په سپین موټر کښې
کېښناسته خود کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د
موټر په فرنټ سیت کښې کېښناسته..... گاهي روان

شول.....کافي اورپده لازه وه شبنم به په سترگو سترگو کبني
 وصال خان ته کتل او وصال خان به مسکے شو او دغه رنگ د شبنم
 په مخ باندي به مسکا خوره شوه د شبنم په زړه کبني به دغي رنگ
 مسکا ناقرايې، لپوتوب او د جذبو تولي پيدا کولو وصال
 خان او شبنم به کله کله د گاهي په شيشه کبني هم يو بل ته کتل او
 يو بل ته په کتو سره به مسکي شول چې په دغي مسکا کبني د
 دواړو ډيري خبري پتې وي وصال خان چې به موټر لپر شان
 اوزغلولو نو شبنم به اوويرېده او په دغي ويړه کبني چې به د شبنم
 په مخ کوم رنگونه بدل شو نو په وصال خان به دغه رنگونه ډير بڼه
 او خواږه لگېده وصال خان به گاهي نور هم اوزغلولو او ورسره
 ورسره به ئي د گاهي په شيشه کبني د شبنم د مخ رنگونه هم
 لوستل او چې خومره به د شبنم په مخ د ويړي رنگونه سپوا کېدل
 نو دومره به وصال خان خوشحالېدلو هغه له به دغي رنگونو ډير
 خوند ورکولو ځکه د هغه هم دا کوشش و چې شبنم خومره ويړولې
 شي نو چې وه ئي ويروي.

خو دغه ويړه هغه وخت هم ويړه پاتي شوه چې وصال خان د
 گاهي په شيشه کبني د شبنم په تماشه و او په خان پوهه نه شو او د
 هغه نه وړاندي ديؤ گاهي سره په درز خپل گاهي اولگولو دغه
 درز ټولو خلکو واورېدو ټولو خلکو رامنډي کړې د وصال خان سره
 چې په موټر کبني شاته کومي بنخي ناستي وي هغوي چغې ويړ
 ماتم جوړ کړو چې په دغي سره ډير خلک د گاهي خواله نزدې

راغله ۽ وصال خان پلار هم راور سڀڌو ڊگهڙي فرنٽ سائيد ٿول
 تباه شوم وود وصال خان پلار چي اوڪتل نوڊ شبنم سرد وصال
 خان پءِ غبره ڪنبي پروت ۽ او پءِ سره سور شال ڪنبي ئي پءِ خله سره
 وينه راغلي وه اوڊ وصال خان حواني ڊگهڙي ڊسٽر ٻنگ ڊلاسه پءِ
 اورڊ سفر تلپي وه ڊهر سڙي پءِ مخ باندي پرپشاني خوره وه چا
 اوبڪي تويولي او چا به ڊغپ حادثي ته جبران جبران ڪتل -
 ڊ وصال خان پلار چي ڊ شبنم ڊ مخ نه وينه پاڪوله نوهغه ته
 ڊاسي محسوس ڀڌله لڪه چي هغه ورته وائي چي

پنٽنه يم ماڊ مينبي پت پاللي
 ڪءِ ڊيار پءِ غبره ڪنبي مره شمه مره نه يم

مواکات

حوالات

جمالی چي به د پوره يوې مياشتې ديارې تر لاسه كړه نو پۀ خوشحالی خوشحالی به ئې كور ته د راشن ډكې بوري راخستې وې او د جمالی د رويې نه به داسې محسوسېده چې د جمالی هېڅ كمرۀ نه ؤ او د هغه ژوند پۀ خپله ديارې مزدورې كښې ډېر ښۀ او پۀ سكون روان ؤ او دغه شان پۀ عام اولس كښې هم چې به جمالی د چا سره پۀ لار كوڅه كښې ملاقات كولو نو پۀ ډېر احترام مينه او خوشحالی به ئې ورسره ستړي مشي خوار مشي كول او د بعضي زړۀ ته راتېرو يارانو سره به ئې داسې ملگرتيا وه چې يارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو كېدو هم نه چې كښې جمالی يۀ غريب مزدور سرۀ ؤ او هره ورځ به ئې يۀ نه يۀ ملگرۀ خامخا د لاس نيولۀ پۀ خپله غريب خانه كښې مېلمه كولو.

خوڅۀ موده كېدلۀ چې جمالی به پۀ سمه ځلۀ د چا سره خبرې هم نه كولې او نه يې پۀ مخ د خوشحالی څۀ اثار ښكارېدل او دغه شان چې جمالی به ماښام سترۀ ستومانه د مزدورې د ځائۀ نه كور ته راتللو نو پۀ ډېر لوءۀ سوچ فكر كښې به اخته ؤ او دومره به پۀ خپلو غمونو سوچونو كښې ډوب ؤ چې چا به ورباندې سلام هم

او کړو نو هډو به خبر نه شو چې گینې چا لاسلام هم او کړو او دغه رنگ ئې ټول ملگري هم په دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څه شوي دي چې جمالې هډو په چاڅه کار غرض نه لري او ټوله ورځ خفه دلگير خپلې گوتې شماري.

د جمالي يارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه او پوښتي چې "داسې څه مسله ده چې جمالې ئې په داسې لوتې تېښن او غم کښې اخته کړې دے"

خوبل خواد کرونا وبا په گرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړې ؤ چې د خلکو په مېنځ کښې ئې د بېلتانه غرونه او درولي وو او سخت لاک ډاون لگېدلې ؤ او څه خود هر سړي د ژوند مصروفیات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نه ؤ څه موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه په وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاو بدل شروع شو نو د کلي په هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړې شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلي کلي ته اول ځل ؤ.

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک په جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لویو او وړو به د زنده اباد نعري وهلي ولې چې څوک د خپل زوي د نوکړۍ په طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلي او څوک خو په دې طمع وو چې که يو بندل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرځه ته کتل نو د خپل کلي وړانې کوڅې، ناروا

لوڊ شپڊنگ او خصوصي طور گرانه گرانې به ئي مخي ته ڀڳه
 اودر ڀڌله او هغه به دا سوچ کولو چي دا څنگه خلڪ دي چي ڀڌه دي
 حال کڻي هم د زنده اباد چغې وهي او بيا چي ڀڌه ستيڄ ولاڙ سري
 به څه خبره نيمه او ڪڙه نو گهر چا پيره به د لاسونو پر قا او د زنده اباد
 چغو ڀڌه ٽول ڪلي کڻي انگازي خوري وري ڪري او چي ڀڌه ستيڄ
 ولاڙ سري به د غٽو غٽو وعدو سره سره د خپل حڪومت صفتونه او
 تپرو شوو حڪومتونو غبٽونه ڪول نو نور به هم خلڪ ڀڌه جوش او
 مستي کڻي راغلل خو ڀڌه ٽولو خلڪو کڻي يو جمالي و چي بالڪل
 خاموشه و چي نه به ئي د زنده اباد نعري وهي او نه به ئي لاسونه
 پر قول خو گهر چا پيره به ئي خلڪو ته حيران حيران ڪتل - د جمالي
 ڀڌه دغي خاموشي باندي د هر چا نظر و او بيا چي د پارٽي ڪوم
 واڪداران وو هغوي ٽولو د يو بل سره گنگوسي ڪولي چي

"دا سره ولي داسي خاموشه دے او بيا ڀڌه داسي موقع چي د
 پارٽي لوت لوت ليدران راغلي دي او بيا د داسي سري خاموشي
 چي هم د دي پارٽي يو خاص غرے دے خو چي ولي نه لاس پر قوي
 او نه د زنده اباد نعري وهي"

خو څه ساعت پس چي ڀڌه ستيڄ ولاڙ سري خپلي خبري بس
 ڪري او د ستيڄ سيڪٽري ستيڄ ته راپاس ڀڌو نو جمالي بيا ستيڄ
 ته ورس ڀڌله و او دغه شان جمالي د سيڪٽري نه ڀڌه مائڪ
 ورمخ کڻي شوم و جمالي ڀڌه ستيڄ لگيدلي لاڙ سپيڪر ته پوڪر

ورکړو خپل پۀ اوږه راچولے څکلے یې پۀ خپل مخ داسې اووهلو لکه
چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بیا ئې پۀ اوږه راواچولو.

جمالی د خپلو خبرو ابتداء پۀ بسم لله سره اوکړه چې د جمالی
پۀ دې عمل د جلسې ټول خلک چپ چاپ حق دق او حیران حیران
وو او د هر سرې پۀ زړۀ کښې دا سوال تاو بدلو چې خدائے خبر چې
جمالی به لاشۀ خبره کوي خو جمالی چې ورومښی خبره د تېر
حکومت د نرخونو او بیا د موجوده نرخونو اوکړه او بیا ئې د
موجوده حکومت هر ه یوه بې ایماني ټولو خلکو ته پۀ گوته کړه او
ټولې ئې سپینې سپینې خبرې اوکړې نو د پارټی د زنده اباد نعرې
پۀ "جمالی زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه
د جمالی دپاره راجوره کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او
ټول خلک پۀ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لاړل او چې سبا د
کلي خلک خبر بدل نو جمالی د نزدې تهانې پۀ حوالات کښې
بنديوان کړے شومۀ.

بجی

بجی

دوا بچی

طوطي گل کاکا جرابي یؤ خواته کپنودې بوتان ئې د
انگیتي سره جونست یؤ بورجي ته نبغ اودرول د انگیتي دروازه
ئې خلاصه کړه او یوه شونتې ئې ورکپنوده.

"های های خه بنگله وخت و لاره خواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېریږي"

طوطي گل کاکا د دې خبرې کولو سره په سپینه گیره لاس
رانبکودو غاړه ئې تازه کړه او لکه د نور کله پشان ئې بیا د خپلې
خواني او د خپل دور قیصې شروع کړې.

"زما د خواني خوبل دوران و خو وس لږم سپین گیره شوم

"

"هسې په خواني کنبې انسان ډېر په طاقت کنبې وي"

"او اوس"

"اوس خود چا خبره چې د اودس ماتې لوته هم په لاس کنبې
نه شم اوچتولې لږم عمر خوړلې شوم زور مې کنبناستودا اوگوره
د دې کوتې دا بش ما په ایکی یوازي د ایلم د غرنه راوړم و"

"خه به اووايونو"

"تن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نه شي سمولے او دا خو څه کوي چي نه ځجره پېژني او نه جومات د چا سره ناسته پاسته غم بنادي هم نه پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سرے د ځان شومے دے تر دې پوري چي ميني محبت ورسره هم سر خورلے دے"

د طوطي گل کاکا قيصې به تر نيمي نيمي شپې د کور ټولو خلکو په ډېر غور او په ډېره مينه اوريدلې. او د گاونډ خلک ئې هم ټول د خپلو خوږو خوږو قيصو مئينان کړي وو هره شپه به د طوطي گل کاکا گاونډيان په ډېره مينه او شوق د طوطي گل کاکا خواله راتلل زه هم د طوطي گل کاکا د گپ شپ عاشق ووم ما به هم د طوطي گل کاکا نه بلا خبرې او بلا قيصې اوريدلې زما به د طوطي گل کاکا متلونه ډېر خوښېدل وس هم راته د هغه زيات متلونه ياد دي.

د طوطي گل کاکا د ټولونو نه ښه خاصيت دا هم ؤ چي د متلونو قيصې به ورته هم يادې وې اکثر چي به طوطي گل کاکا کوم يو متل او وييلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چي د دې متل په شاخه قيصه وه او طوطي گل کاکا به راته ډېره په تفصيل سره بيانوله او چي د طوطي گل کاکا نه به چا د څه قيصې يا د پخواني دور، دود دستور پوښتنه او کړه نو ډېر زيات به خوشحالېدل د طوطي گل کاکا ټول کړه وړه د ستائينې وړ وو ولي چي لله تعالیٰ طوطي گل کاکا يو داسي خوږ انسان پيدا کړے ؤ چي انسان خو څه چي مېرے ئې هم چرته نه ؤ ازار کړے عموماً به ئې د خلکو زړونوله

خوشحالی ورکولې کۀ طوطي گل کاکا ته به چا کنخل يا بله خۀ ترخه خبره هم او کره نوپۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکې يا کنخل کوونکې خوبه ئې پۀ خپل خان او پۀ خپله خبره پنبمانه کولو.

زۀ چي به د طوطي گل کاکا خواله لارم نو کوشش به مې داؤ چي د عامو قبصو، خبرو اترو نه علاوه د يو متل پۀ شا يوه قيصه راته هم ضرور بيان کړي يو خوا کۀ زۀ د طوطي گل کاکا گاونډي ووم نوبل خوا به مې د طوطي گل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې.

دغه وجه وه چي د طوطي گل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم. ماته به ئې د ډېرې مينې نه د پښتو پتنگ وئيلو يوه ورځ ماښامه و او د جنوري مياشت وه نرې نرې واؤره هم راوريده سخته يخني وه خو د طوطي گل کاکا قبصې، خبرې او متلونه اوريدل به مې پۀ هېڅ حال کښې هم نۀ قضا کول پۀ دغه يخه شپه د طوطي گل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې وډوله طوطي گل کاکا اواز راکړو.

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو.

"هن..... کاکا زۀ يمه فلانکۀ"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي گل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړله او دا متل ئې اوئيلو چي "خمبه لمبه تمبه وي" نو ورک شه غمونه پريږده چي ورېږي.

ما خپل خادر له څن وړکړو واؤره مې د خپل ځان نه اوڅنډله
 او د طوطي گل کاکا سره مې ستړي مشي خوار مشي او کړل.
 طوطي گل کاکا؟

"خمبه لمبه تمبه " څه مطلب؟"

طوطي گل کاکا په برق برق په خندا شو.

"بچي دا ډېر پخواني متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته په
 داسې موقعه وئيلو چې واؤرې به وړېدې او مونږ ټول به د چرگي
 نه گېر چاپېره ناست وو. نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه،
 تمبه وي نو که پوره شل ورځې واؤرې وريږي نو پروا نشته خو که په
 دې درې واړه کښې يو هم نه وي نو بيا ژوند ډېر گران شي ولې چې
 دا دوه مياشتې ډېرې سختې دي ځنې مياشتې دي دې مياشت ته
 سپينه ځله وائي او په دې پسې دوېمې مياشتې ته توره ځله وائي
 په دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واؤره ورېږي. په دې وخت
 کښې هغه سره نروي چې دې دواړو مياشتو ته ئې بڼه ځان تيار
 کړي وي دا مياشتې چې شروع شي نو نه خو بيا څوک د لرگي
 بندوبست کولې شي نه دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نه ابادي
 جوړولې شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نه کېږي سېواد خورو څکونه"

مونږ ټول د طوطي گل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي گل
 کاکا ډېر په تفصيل سره د متل وضاحت او کړو پوره تر نيمې شپې

مونیئ گپ شپ او د مزی قیصی و اؤریدی اخره کنبی طوطی گل
 کاکا مونږ ته په خندا خندا کنبی اووی چي
 "هلکه"

"صبا له به خامخا راحی"

ما به لاشه خبره کوله چي طوطی گل کاکا خپله خبره جاري
 اوساتله -

"صبا د ورځي دوه بجي به زه ستاسو انتظار کووم او تاسو
 ټول به روټی زما سره خوری، خوزه به درته صبا هغه قیصه کووم
 کومه قیصه چي ما ل تر ننه پورې تاسو ته نه ده کړې"

د طوطی گل کاکا د دې خبرې د اؤرېدو سره زما په زړه کنبی
 تلوسه سپوا شوه چي دا به کومه قیصه وي چي تر اوسه به طوطی
 گل کاکا مونږ ته نه وي کړي په دغه خیال کنبی په دغه فکر کنبی
 په دغه سوچ کنبی زه خپل کور ته راوړسېدم خوزه ډېر ناقراره
 وومه ما ټوله شپه دا سوچ کولو چي صبا له به طوطی گل کاکا
 مونږ ته کومه قیصه اؤروي ما که هر خود اوده کېدو کوشش کولو
 خو چي سترگي به مې پټې شوې نو مخې ته به مې طوطی گل کاکا
 په خندا خندا راغی -

"صبا به خامخا راحی"

زما په غوږونو کنبی به دا اواز داسې او گوښېدو لکه چي
 طوطی گل کاکا ماته بیا بیا هم دغه یادونه کوي شپه تېره شوه
 صبا له چي ما سترگي او غړولي مخامخ مې گهړي ته او کتل نولا

سحر وختي و زما دوه بجوته انتظار و دغه ساعت چا د نزدې
جومات لوډ سپيکر خلاص کړو د بي وخته لوډ سپيکر خلاصېدو
سره به د هر چا تلوسه سپوا کېده او دغه رنگ زما هم پۀ تندي
خوله راماته شوه.

"يؤ ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي گل کاکا پۀ حق
رسېدلے د مے نن ماسپخين دوه بجې به ئې جنازه وي"
د دې خبر اؤرېدو سره زما پۀ تندي خوله نوره هم راماته شوه پۀ
خُله کبني مې لارې اونبنتي سترگې مې بقې پاتي شوې او داسې
راپړېوتم چې هډو بيا د ځان نه خبر نه شوم.

بیل

بډل

”دا د فلاټنگ کوچ د سیت څلورمه سورلی، وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سیتونو سورلی، پوره شوې او فلاټنگ کوچ روان شو“

فلاټنگ کوچ کېښې ناستو خلکو په مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام گپ شپ چا د غوا بیزي بحث او چا د روانو حالاتو جایزه اخستله خو تور گل کاکا بلکل چپ چاپ غلې ناست و د تور گل کاکا دغې چپتیا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک په خپلو خبرو کېښې مشغول وو او تور گل کاکا ته د چاهم پام نه و تور گل کاکا به کله مخ یو اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بیا به ئې ډرائیور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې په څه خبره خفه و او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان گهنټه نیمه تېره شوه څوک په خپلو خبرو اترو کېښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانی، یورل په گاډي کېښې ځان په ځان کله کله یو نیم اواز راوڅېږي خو باقی لږه چپتیا شان خوره شوه تور گل کاکا چې ماحول لږ غلې شان محسوس کړو نو گېر چاپېره ئې اوکتل او بیا ئې سر یو او بل اړخ ته اوخوزولو او یو سوړ اسوبلې ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څه خبره هم اوکړه چې په دې کېښې یوې سورلی، په ډرائیور اواز اوکړو چې

”أستاز“

”لږ سائید ته بړیک شه“

د رانیور گادے یو سائید ته اودرولو یوه سورلی کوزه شوه او فلائنگ کوچ روان شود سورلی په کوزیدو تور گل کاکا د فلائنگ کوچ په سیت کبې لږه پراخي محسوسه کړه او مسکه شو خوبیا ئې د خان سره خه او وئیل او سر ئې یو خوا بل خوا او خوزولو او بی مجاله شان ئې شاته سیت ته ډډه او وهله چې سیت ته په ډډه وهلو تور گل کاکا پرېشانی یوږه او سترگي ئې ورغلې خه ساعت تور گل کاکا هم په دغه حال اوده پروت و خو ناڅاپي فلائنگ کوچ اودریدو او په تور گل کاکا کلېنډر اواز اوکړو.

”کاکا سورلی ته لږ خائے ورکړی لږ ور اخوا شی“

تور گل کاکا چې سترگي او غړولې او د کلېنډر د وېنا مطابق لږ اخوا شو نو بیا ئې سر او خوزولو او یو غوږ او بل غوږ ته ئې لاس یوړل او او گوښدو خه منزل شوه نه و و چې بیا یوې سورلی د کوزیدو اواز ورکړو او دغه رنگ بیا د هغې سورلی په خائے بله سورلی راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور گل کاکا د پېښور نه سوات مینگوري ته رارسېدو نو د فلائنگ کوچ د سیتونو ټولې سورلی بدلې شوې وې د تور گل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نه و چې سورلی په لار ولې بدلېږي رابدلېږي خود فلائنگ کوچ په سیت څلور څلور سورلی کېښنول ورته جائز نه ښکاریده اخیر چې د تور گل کاکا خاموشي ماته شوه او د یوې

سورلی راختلو پئه وخت ئی د فلائنگ کوچ نه راودانگل او پئه
 ډرائیور ئی ورمند ه کره ډرائیور ئی جو بنست پئه مگر پوان کبسی
 اونیلو او د فلائنگ کوچ نه ئی پئه رابنکلورابنکلوراکوز کپرو او
 چي د فلائنگ کوچ نه باقی خلک خلاصون له راکوزیدل او
 رارسهدل نو تور گل کاکا د ډرائیور پئه سینه د تمانچي دري گولی
 بنخي کړي وي دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخیستے و کوم
 چي د فلائنگ کوچ ډرائیور د معمولي تکرار نه پس وژلے و۔

غوثی اور شہدہ

غوٽي اور زبده

دغه ورڻ زما د چهٽي ورڻ وه د سپرلي موسم وٺو بوٽو ايله
غوٽي سپردي وٺي گهر چا پيره پئه زمڪه د وٺو بوٽو شينڪي خور وٺ
مسته فضا وه نر نر باران وڀدو ڪله ڪله به لڙي هم راخوري
شوي خو ڪله ڪله به موسم داسي صفا شو چي لمڙ به سترگه
راڻڪاره ڪڙه باران به اودر ڀدو او لڙي به ڄائو پئه ڄائو غومپڪ
غومپڪ ولاڙي ڀنڪاريدي د ڄئ ڪار د پڀني لئه ڪبله ما خيل
گاڙي د ڪوره را بهر ڪڙو او د بازار لڙمي اونيوله ڄئ ساعت پس
چي زه بازار ته اور سڀلڻم نو پئه بازار ڪڀني د ڄئ سود سودا دپاره
مي خيل گاڙي د سرڪ پئه غاره يو اڙخ ته اودرولو او يو دوڪان ته
ورغلم دوڪان ته د ورتللو سره سم ما به لاد دوڪاندار نه د ڄئ سودا
پئه باره ڪڀني پوڻتل چي د شان نه چا د لمن نه ڪلڪ اونيولم ما چي
شاهه اوڪتل نو تقريباً چي د شپرو يا د اووه ڪالو يوه وڙوڪي
ماشومه وه چي زما لمن ئي نيولي وه ما پئه ڄيرانتيا سره هغي ته
اوڪتل زڙه مي يو ترڪ او ڪڙو ماته داسي محسوسه شوه چي گيني
زما وڙه لور وه ولي چي پئه دغه شان عمر زما هم يوه وڙه لور وه خو
چي ڪله مي پئه غور اوڪتل نور اته معلومه شوه چي بل ڄوڪ وه ما
د ڄان سره غلي شان اوئييل چي د لاد چا نه پاتي شوڙ ده ڪه نا دا

به د دوکاندار خوک وي خو خبر زه د کور نه په خه کار راوتلی ووم
 د خپل کار په تکل مې پام سود سودا ته لارو او چې مې دوکاندار
 ته د خه خیز دپاره د وئیلو اراده کوله نو بیا مې د شا اړخ لمن
 راښکودلې شوه ما بیا زر شاته او کتل چې بیا هم هغه ماشومه وه
 او د خان سره ئې غلي غلي خه وئیل هم خو ما سم وانه ور بدل چې
 ماشومې به خه وئیل خودا خل زه راخکته شوم او ماشومه مې
 راو نیوله او ورته مې او وئیل چې خه دي ماشومې خه غواړې.

ماشومې خپله وره خله کولاو کره او په وره خله ئې واره واره
 وئیل چې ماما پیزار درله صفا کرم د ماشومې دا خبره خه وه چې
 زړه مې یو لوتی توپ او وهلو سترگې مې د جبراتییا نه بقې پاتې
 شولې د ماشومې دې خبرې مې په زړه اړې راښکودې او د ډېر درد
 له وجې مې د ماشومې په سر لاس راښکوده غېر ته مې رانزدې کره
 او ورته مې او وئیل چې یه لیونی ته به اوس زما پیزار صفا کوې
 که ته خود لوبو ماشومه یې ستا خود لوبو وخت د ماشومه مې
 په مخ بنگل کره او ترینه مې او پوښتل چې ولې ستا پلار نشته؟
 - ماشومې بیا په وره خله جواب را کړو چې نا زما پلار نشته او خپل
 لاس ئې د سرک بل اړخ ته اشاره کړو چې مور مې هغه ده ما چې د
 ماشومې اشارتاً خائے ته او کتل نو یوه زنانه د توپې په بورقه کښې
 ناسته وه او مخې ته ئې د نارینو د سر توپې مسواکونه تسبیح او
 داسې نور د خرڅ سامان لگېدلې ؤ او معلومېدلې داسې چې دغه
 سامانونه هم هغې خرڅول.

ما چي دا حالات اوليدل نو نور هم پرېشانه شوم او بي اختياره مي خپل جيب ته لاس كړو او د پينځه زره نوټ مي ماشومي ته ور كړو ماشومي چي نوټ ته اوكتل نو په سترگو كښي ئي د خوشحالي اوبنكي لري لري شوې او بيا ئي مور پله منډه كړه خو... خو هغه لامور ته رسېدلې هم نه وه چې د يو موټر سائيكل د لگېدو سره په سر ك كښي خوره وره راپرېوته... هر چا ساه ساه رامنډې كړي د ماشومي په خله او پوزه وينه راماته وه هغې لكه چې زه په دوامره خلكو كښي اوپيژندم ماته ئي په وينو سترگو اوكتل او بيا ئي معصوم لاس ماته راوړد كړو او بيا ئي د يوې اوږدې ساه اخستو سره سترگي پټې كړې لكه چې ماته وائي

"ماما دا روپي مي مور ته وركړه"

تاری حسب

قاري صېب

هغه د جومات په وړومبي صف کښې په قاعده کښېناستو او دواړه لاسونه ئې په غېږه کښې د يو بل سره راموتې کرل يو خُل ئې ښی او بيا گس اړخ ته ئې د سترگو په لکۍ کښې شاته اوکتل مخکښې ورسته په زنگيدو شو او بسم لله ئې اوکړه.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً..... (سورة يوسف ۱۸).

په دې کښې خه شک نه ؤ واقعي چې لله تعالی وړله ډېر خوږ او ازور کړم ؤ ما چې د قاري صېب دغه حالات وليدل نو هغه ورځ راته مخې ته ښغه او درېده په کومه ورځ چې قاري صېب د دې خبرې نه چوت انکار اوکړو چې

"نا نه زه قاري نه يم ما حفظ نه دے کړم"

دا هغه وخت ؤ چې قاري صېب ايله نومه نوم په فرتيئر کور ایف سي کښې د سپاهي په حېث برتي شوم ؤ او د قاري صېب نوکري ايله يو کال وه د قاري صېب يو کليوال ؤ چې هغه په دغه وخت کښې د قاري صېب د پلاټون سينئر کمانډر ؤ د قاري صېب کليوال ډېر خوږمن او قدرمن انسان ؤ د خپل پلاټون د تمامو ځوانانو به ئې پوره پوره خيال ساتلو چې څومره به ترې کېدله نو د خپل وس مطابق منډه ترې به ئې د هر ځوان دپاره وهله

هغه د قاري صېب د پاره هم غوره سوچ فکر لرلو ولي چې كه يو طرفته د پلاټون مشري ورپه غاړه وه نو بل طرفته د قاري صېب كليوال هم و دغه وجه وه چې د قاري صېب په حق كښې هغه د ښه نه ښه فيصله كول غوښتل.

دغه رنگ د قاري صېب كليوال د خپل بتالين حوالدار مېجر سره دا خبره او كړه چې زما يو كليوال حافظ قرآن د م او كه ستاسو خوښه وي نو د خطيب صېب په غير موجودې كښې به زمونږ خطيب وي د قاري صېب د كليوال مقصد دا و چې يو خوا به خطيب صېب ته هم سهولت وي او بل خوا به زما كليوال ته هم لږ راحت او سكون والاځائ مېلاؤ شي ولي چې د سپاهي كار خو ټوله ورځ منډې تررې وي هلته لار شه او دلته راشه، ټوپك خكته او ټوپك پورته وردې واغونډه او وردې اوباسه او د سپكند خطيب ديوټي څه وي خود جومات صفائي او پينځه وخته اذان بس نور خو ټوله ورځ په پاكو سپينو جامو كښې تسبيح اړوي او بس.

د قاري صېب كليوال چې بتالين حوالدار ته دا خبره او كړه نو خبره ئې وه نه غورزوله او سمدستي ئې قاري صېب پسې يو ځوان ورواستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ځوانه تاسو د قرآن حفظ كړې د م؟"

قاري صېب مسكه شو خو هېڅ جواب ئې ورنه كړو بتالين حوالدار ورته اووئيل كه رښتيا حافظ قرآن يې نو د خطيب صېب

سرہ شہ سبڪنڊ خطيب به ئي قاري صہب چي دا واؤريدل نو چوت
انڪار ئي اوڪرو۔

"نانہ جي زہ حافظ قرآن نہ یم دا چا دروغ وئيلي دي"

د قاري صہب کليوال يک دم قاري صہب تہ حيران حيران
اوکتل د خہ خبري اراده ئي لرلہ خو غلے پاتي شو

ولي چي کہ نور چاتہ د قاري صہب د حفظ پتہ نہ وہ نو کليوال
تہ خو پورہ پورہ علم و د قاري صہب کليوال بتالين حوالدار نہ
معذرت اوغوبنتلو اوروان شو خو هہخوک د قاري صہب د انڪار
پہ وجہ پوهہ نہ شو چي قاري صہب اخر انڪار ولي اوڪرو قاري
صہب يخہ يخہ تيزي هواگاني سپيني سپيني واؤري شري شري
دنگ غرونہ ٿولي سختي سوختي تيرولي خود جومات د سبڪنڊ
خطيب ديوتي ورته خدائے خبر چي ولي گرانہ وہ چي قبولہ ئي نہ
ڪرہ د قاري صہب کليوال دا خبرہ د هغي ورخي نہ پہ زره گرخوله
پہ کومہ ورخ چي قاري صہب انڪار اوڪرو او دا ئي غوبنتل چي د
قاري صہب نہ اوپوننتي چي تاسو انڪار ولي اوڪرو۔

خہ مودہ پس قاري صہب او کليوال پہ چهتي کلي تہ لزل کله
چي پہ کلي کني د قاري صہب کليوال د قاري صہب نہ پتہ
پوننتہ اوڪرہ نو قاري صہب ورته اوئيل چي
"هر خہ کولے شم کليوالہ خوبس پہ چا پسې رانہ وروستو
اودر بدل نہ ڪبري ۔"

تویک تیبلی

د تويك تشيپېلي

هر شوکه نسرين يوه زنانه وه خود بهادری، قيصي ئې لکه د يو ننگيالي زلمي کوڅه په کوڅه او کلي په کلي خورې وې . هغه يوه هوبنپياره، بهادره، حسينه، او د اخلاقو يوه ښکلې نمونه وه نسرين د خپلې مور گل بانود مرگ نه پس هم په خپل کلي کښې عبد لله نومي يو ځوان ته واده شوه . عبد لله هم ډېر ښه او تکړه ځوان ؤ خود خپل مور او پلار خواږه ئې نه ووليدلي . عبد لله د درېو کالو ماشوم ؤ چې مور پلار ئې په يوه ځانمرغي حادثه کښې وفات شوې وو . او د عبد لله پالنه ملک جان مير گل لکه د خپل اولاد پشان کړې وه . ملک جان مير گل د عبد لله خپل سکه ماما ؤ

ملک جان مير گل د لورنې جانياد مالک ؤ او د ملک صېب نور وروڼه هم ښه د مال خاوندان وو ملک صېب د عبد لله ډېر خيال ساتلو او اکثر به ئې دا کوشش ؤ چې د عبد لله په حق کښې څه قسم فېصله هم وي نو چې د عبد لله د مرضي مطابق دې اوشي ملک صېب به داسې ځکه کول چې عبد لله ته د مور پلار څه احساس و نه شي د نسرين سره د عبد لله رسته هم د عبد لله په

خوبنہ شوي وہ کله چي د عبد لله واده اوشونو عبد لله به ملک
صہب ته دا خبره کوله چي

"ماما جي زه غوارم چي زما ڄانله کور شي او باقي ژوند زه
په تاسو بوج نه شم"

خو ملک صہب به ورته وئيل چي

"نا عبد لله نا ته په ما بوج نه يي ڄه اوشو که ته زما خپل بچي
نه يي خوزما د خپلي خورڀي خور بچي خويي کنه او بيا زما په دي
مال حال کڻي ستا پوره پوره حصه ده زما د خور چي زما سره
کومه حصه جائيداد کڀري نو د هغي مالک خويي کنه"

خو عبد لله بيا هم نه غوبنتل چي زه دي د ماما جي گهي وٽي
ته ناست يم او خورم ڄڻم دي عبد لله ملک صہب مجبوره ڪڙو او
ڄانله ئي د مور په حصه جائيداد کور جوڙ ڪڙو عبد لله د ماما نه
ڄانله شو او د نسرين سره ئي ڀڻه د ميني محبت ژوند تڀرلو ڪال
پس خدائے په عبد لله او نسرين مهربانه شو او په نارينه اولاد ئي و
نازول ڄه موده پس عبد لله د خپل پلار د جائيداد حساب ڪتاب د
خپلو ترونو سره او ڪڙو او په خپلو ترونو ئي خپله حصه خرڄه ڪڙه او
په هغه پيسو ئي ڄانله دوبي ته د تلو ويزه واخسته عبد لله دوبي
ته مزدوري دپاره لاڙو د مسافري شپي ورڄي ڪه هر ڄو سختي وي
خو د نسرين او عدنان د روڻ سباؤن دپاره ئي زغملې او دغه رنگ
نسرين به هم د عبد لله جدايي زهروله خو د خپل بچي عدنان

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړو کي عدنان وړو وړو خبرو او خنداگانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبدلله چې په دوبي کښې يو کال نيم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبدلله په اېکسیدنت کښې مړ شو دا غږ د نسرین د پاره سم تندرؤ داسې وه لکه چې په نسرین یوازې د قیامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبدلله نه جدا شوه نسرین لاره کونډه شوه عدنان یتیم شو د نسرین او عدنان د سر سپورۍ وړان شو بلها ارمانونه ئې په زړه پاتې شو د عبدلله د مرگ نه شپږ میاشتي پس یوه ورځ ساخت مهال د نسرین د کور د کوڅې وریؤ فقیر وږولو نسرین ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک یې؟"

جواب اوشو

"غریب فقیر ملنگ یم چې څه مود وسه کېږي د الله په نامه ئې غواړم الله مود ژوند ټول مصیبتونه پرېشانی په خوشحالی بدلې کړه ډېر غریب یمه څه لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښه"

نسرین اووئیل چې

"زه خو پخپله د سر سپورۍ نه لرم ایکی یؤ ماشوم زوی سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس یو د الله اسرې ته پرته یم"

دغه رنگ یوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران ورباندې بیا تازه شو او بیا ئې فقیر ته په غریوژن اواز کښې اووې

" تہ لږ صبر وکړه زه راحم "

لږه شېبه پس نسرين په يو کتوري کښې لږ غونډې اوږه اوږه

" هن کاکا دا واخله "

فقير د نسرين د لاس نه کتورم واخسته او اوږه ئې په گوډي

کښې واچول -

" لله دې ستا خاوند له جنتونه ورکړي بچې دې خدائے نیک

عمله لوائے کړه لله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير په يوه ساه دعاگانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير

په دعاگانو امين اوکړو او د عبد لله په يادونو کښې په کت کښې

کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد لله نامه مخې ته شوې وه -

د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد لله په يادونو کښې تېره

کړه کله چې په ټول کلي د تئيرو تور خادر راخور شو چپه چپتيا

شوه گېر چاپيره د گاونډي خلک په خواږه خوب اوډه شو - د نسرين

سترگې لاورغلې نه وي چې په سر ئې چا د تور ټوپک شپيلی

کېښوده -

" چپا چې شور و نه کړې "

نسرين او ویر بدلله سترگې ئې په خائے ودر بدلې ساه ئې بی

واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خلی نه ئې اواز نه راخو شو شېبې

پس چې ئې د سترگو په لکۍ کښې وکتل نو یو کس تربوزک وهلے

ولاړ و او د ټوپک په ماشه ئې گوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئیل

چې

"کە خپل خان دې روغ خوښ وي نو سره د ماشوم مخکښې
شه گڼي نو"

نسرین چې دا واؤریدل نو د ډېرې غصې نه ئې د وجود وینه
کله پښوله او کله سر له تلله او راتلله خو هېڅ ئې هم نه شو کولې
نسرین سره د خپل خان پرواه نه وه خو د عدنان له خاطره ئې تللو
ته غاړه کېښوده او ورسره روانه شوه ولې چې بله لار نه وه د نسرین
د زړه نه یو لږ خبره و عدنان ئې په یو طرف راوولې او روانه وه خو په
زړه کېښې ئې رنگ رنگ سوچونه فکرونه کول د خان سره زړه
کښې وائي چې داسې څه طریقه او کړم چې د دې ظالم نه مې خان
خلاص شي د لږ مزل نه پس نسرین خپل حواس بحال کړه او دغه
سړي ته ئې اووئیل -

"وروره که خفه کېږې نه نو زما سره زما کالي پتري او څه لږې
ډېرې نغدي روپۍ دي که خوښه دې وي نو زه به ورپسې بېرته لاړه
شم"

سړي چې دا واؤرېدل نو نور هم خوشحاله شو او ورته ئې
اووئیل چې

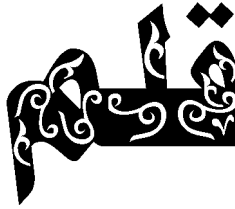
"خوښه مې ده خو ماشوم به دې ما سره وي او زه به هم درسره
خم"

نسرین په خوشحالی خوشحالی را روانه شوه کله چې واپس
راورسېدلې نو نسرین په خپل کور په منډه ورننوتله او په کوټه
کښې دننه دیوال ته راخوړند کلاشکوف ته ئې لاس کړو او په دغه

ظالم ئي تش ڪرو سر ۾ پر مخي پر پوتو نسرين زر عدنان بچي له
ورمنڊه ڪره اسمان ته ئي وکتل او د خان سره ئي اووئيل

"شکر د ۾ خدايه چي د ظالم پء لاسونو کني دي هم زما د
عدنان بچي حفاظت او ڪرو"

د کلاشنڪوپ د ڌزو اوڙيدو سره د گاونڊ خلك هم راورسپدل
خلڪو چي په زمڪه پروت په وينو کني لت پت د دغه سڀي مخ
پرانسته نو دا هم هغه کس و چي د سحر ئي د ملنگ پء جامه کني
خبر و ذڪات غوبسته.

قلم

خدائے خبر چي پء ما ولي هغه دومره بنه لگبدلي وه يا خو
رښتيا هغه ډېره ښکلې وه او يا هسي د هغي ښائسته سترگي او
ښکلا زما پء زړه کښي ځائ شوي وو زما پء خيال چي د هغي دغه
انداز ښکله ؤ.

”خو نا هيچري نه“

”دومره ښکلې خو نه وه“

او نه داسي یو نا اشنا ښائست ؤ چي گيني ما هډو ليدلے نه ؤ
ولي چي زما د کلي پء لوائے بازار کښي د کپرو يو غټ دوکان ؤ او
زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لري لري
نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زه به هر سحر خپل دوکان ته
تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه
ورځ خپل دوکان ته روان ووم پء لاره کښي مخکښي دوه کلوميټره
پس يو وړوکے بازار هم ؤ چي اکثر به پکښي د سرک د تنگوالي او
د ډرائيورانو د بي ځايه گاډو او درولو لء وجي عموماً گاډي را
حيصار وو او پء گهنتيو گهنتيو به را حيصار وو.

دغه ورخ هم گادي را حيصار وو کله یو گادي د بل گادي نه
 په یو اړخ او کله په بل اړخ د وړاندې کېدو په هڅه کېنې بوښت وو
 یو گادي واله به بل گادي واله ته وئیل
 " تۀ لږ مخکېنې شه "

او بل

" تۀ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مۀ وهه غوړونه دې راله کانه کړل "

او کله کله خوبه پکېنې ډرائیوران د یو بل سره په شرهم شول
 زما نه وړاندې یو سوزو کچه په مزه مزه روان ؤ کله به ناڅاپه او درېدو
 او کله بیا ورو غوندي روان شو او چې کله ورته لږه شان موقع
 مېلاؤ شوه نو د یوې رکشي نه مخکېنې شو ما هم خپل گادي په
 تېزۍ سره ورو وړاندې کړو خود رکشي نه د وړاندې کېدو موقع
 راته مېلاؤ نه شوه زه هم په دې کوشش کېنې ووم چې که په یو اړخ
 راته لږه لاز مېلاؤ شي نو لږ به دوکان ته زر او رسېرم رکشه کېنې
 شاته بنۍ لاس ته تقریباً د لسو کالو ماشوم ناست ؤ او په څنگ
 کېنې ورسره گس اړخ ته په تور نقاب کېنې یوه پېغله ناسته وه
 اتفاقاً زما دغې پېغلي ته پام شو پېغله کله یو خوا کله بل خوا کله
 لاندې کله باندي د ډېرې حیا نه ئې د سترگو نظر اړولو را اړولو
 لکه چې د پېغلي سترگو له چاڅه ډکے وغېره وروړلو او پېغلي
 ترې نه خپلې سترگې بچ کولې د پېغلي دا انداز په ما ډېر ښۀ
 اولگېده د پېغلي دغې ادا زما د زړه په مېنځ کېنې قدم کېښود

زما د زړه دروازه ئې وډبوله پېغلې په دغې ادا زما اوده زړه راوینس کړو.

دغه شان چې کله ما د خپل گادي په هارن گوتې کېښودې او هارن مې اووهلو نوزر ئې ماته اوکتل او چې پام ئې شو چې گینې د مې هم ماته گوري نوزر ئې خپلې سترگې خکته کړې او بیا ئې د سترگو گاتي په حائے د حیا له وجې نه اودرېدل او بیا ئې خپل نقاب ته لاس پورته کړو اول ئې په پوزه په نرو سپینو گوتو نقاب سم کړو او بیا ئې لاس تر یو غوږ ورسولو او هم په خپل غوږ ئې د لاس گوتې نیولې پرېښودې د پېغلې په دې تماشه تماشه کېښې زه نه په وخت پوهه شوم او نه په جوړ شوي رش چې په دې کېښې لار وشوه بازار ختم شو رکشه په لار پاتې شوه او زه خپل دوکان ته ورسېدم.

گادې مې یو خوا ته اودرولو دوکان مې کولاو کړو په گاونډیانو دوکاندارانو مې سلام واچولو او د خپل دوکان په صفایې کېښې مشغول شوم خود پېغلې هغه د حیا نه ډک بنائسته ښکلې انداز به راته مخکېښې مخکېښې کېدو او د خپل خان سره په زړه زړه کېښې مسکه مسکه کېدم په زړه کېښې مې د پېغلې اداگانو یولوئ زخم جوړ کړې و زړه مې د خپل خان سره په خبرو و او دا پوښتنه به ئې د خپل خان نه پخپله کوله چې

"خدائے خبر چې دا پېغله به شوک وه؟ خو څه مړه که هر شوک وه خو ډېره قدرمنه او حیا ناکه پېغله وه"

د دوکان صفائي مي او کره چارو مي يو گوٽ ته ورگوزار کره او د جامو تانونه مي سمول راسمول خوزره مي ډېر ناقراره و کده د چا گاک يا گاونډي دوکاندار سره به مي د خه خبرې له وجې لږ پام غلط شونو ساعت پس به مي بيا هغه پېغله را په زره شوه او ناقراره به شوم ورخ تېره شوه مازيگر شو چې په دې کبسي مي ناخايي نظر پورې د سرک په غاړه هم په دغه پېغلي پر بوتوزه يک دم پاسېدم په زره کبسي مي د پېغلي په ليدو يوه مسته هوا والوته پېغله په ماشوم ورپسي وه او زما دوکان ته راننوتله دوکان ته په راننوتلو سره سم ماشوم او وئيل چې

"ماما جي په نوي ډيزائن کبسي د زنانو کپرې راواخله"

ما زرد جامو نوي نوي تانونه راسپرډل شروع کړل او زره مي غوښتل چې په ټولو کبسي د ټولونه ښکلې او ښائسته جوړه پېغلي ته راواخلم پېغله لگيا وه جامې ئې خوښولې او ما د پېغلي په سترگو کبسي خپل ورک شوه خان کتلوزه د پېغلي په تماشه ووم او پېغله د جامو په تماشه وه اوس خو مي پېغله د ډېر نزدې نه اوليدله هر څو که د پېغلي مخ په نقاب کبسي پټه و خود پېغلي سترگي او ښکلې سپين مرمرين لاسونو د پېغلي د ښائست گواهي ورکوله پېغلي جامې خوښې کړې او د ماشوم مخې ته ئې کېښودې ماشوم د هغې جوړې د قيمت تپوس او کړو او ما ورته د جوړې خوارلس سوه روپۍ يادې کړې ماشوم پېغلي ته اوکتل او خپل جيب ته ئې لاس کړو ماشود جيب نه قلم راواخستو او د

پېغلي پء لاس ئي خء اوليكل پېغلي خپل لاس ته اوكتل بيا ئي د
 ماشوم نه قلم واخستو او د ماشوم پء لاس ئي خء اوليكل ماشوم
 زر زمانه تپوس او كړو

" پء دولس سوه به و نء شي؟ "

پء جواب كښي ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولي دا گونگي ده؟ "

او ماشوم جواب راكړو چې

" او ماما دا گونگي ده "

فنا کوزا

خدا که زرا

د تیمور خان مور تمبل په لاس دا خبره اوکړه چې

"زما دغه ایکی یونیا زین بچے دے او زه به د خپل زوی تیمور خان واده په داسې ډنگ ډونگ سره سرته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې په تماشو ستړي شي"

هر څو که د تیمور خان پلار شمشیر گل کاکا د تنگ ټکور خلاف و خود تیمور خان مور د خپل زوی د واده خوشحالی د تنگ ټکور نه بغیر نیمگړې گڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالی نه په زمکه نه لگېده توده توده پره وه چاته به ئې د یو کار بنودنه کوله او چاته د بل کار.

"دغې ته دا لوبښي اووینځه او فلانکی ته خلکو له اوبه ورکوه ورپرې ته مېلمنو ته ورپرې اچوه"

او دغه رنگ خپله خبره به ئې مخ په وړاندې بوتله چې

" ټولو ته وایم گورم چې مېلمانۀ درنه خفه نه شي "

او په منډه منډه به د پېغلو په محفل ورننوتله.

”یہ جینکو سندری وایئ کنه تاسو خوداسی غلی ناستی یئ
او کئ سندری نئ درخی هلی..... پاسئ خئ غم خونئ دئ پئ کور
کنبی می پئ ورومبی حل خوشحالی راغلی ده لاد دئ نه زیاته
خوشحالی به لاکله پئ ما راخی“

او بیا پخپله ئی تمبل ته لاس کرو یئ حل دوه د گوتو پئ سرونو
د تمبل غاره او بیا د لاس پئ ورغوی د تمبل مبنخ ته خپل لاس
راواچولو او شروع ئی او کره.

”یئ هلکه وره راوله“

”برغه تماشه راوله“

”توره دئ لونگی او زرین دئ شال دئ“

”نن د تیمورخان او د خدا وار دئ“

او کله کله خوسره د تمبل به پئ گدا هم ورغله محفل به ئی
گرم کرو جونه به ئی راپاری کری چا به لاسونه پرقول چا به سندری
وئیلی او چا به گداگانې خنداگانې کولې تر دئ چي بعضو بعضو
بنخو خو به پکنبی د وریژو دکې غوری هم پرېنودې او د تیمور
خان د مور د گدا پئ تماشه به وې چي پئ دئ کنبی د تیمورخان
پلار شمشیرگل کاکا د بیتیک د یئ دیوال پئ سر سر رانکاره کرو
پئ غصه غصه انداز کنبی ئی او وئیل

”دا خئ غوبل موجود کرئ دئ..... بند کری دا فضولیات

..... د خان نه موراته دمان ساز کری دی“

او بیا د دې خبری کولو سره ئی د تیمور خان مور ته اوکتل او
په مُسکي شان انداز کبني ئی اووئیل

" او دې ته پکبني اوگوره ته خود عقیدي بنحہ یی
..... په سپین سر دې د وړو سره خان سم کرم دے بنده کره دا
ډمخانه چي د ډنگ اواز وانۀ ورم "

د شمشیر گل کاکا د قاریدو سره خاموشي شوه د جونو محفل
پیکه شو او د تیمور خان مور د خپل خان سره په گوئیدو شوه او
بیا ئی اووئیل چي

" ته وس ده ته گوره ستا وس د بنحو په کار کبني خۀ کار
دے خو خۀ چرته د خپلو مېلمنو سره کببنه د څلورو میاشتنو په
تبلیغ کبني خۀ لارې چي د خان نه دې راته اوس ملا جوړ کرم دے
خۀ خپل کار کوه دا خو واره دي خۀ به کوي نو ستا پکبني خۀ کار
دے "

د تیمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چي

" او بیا نن؟ نن خود خوشحالی ورخده داسي د
خوشحالی ورخي کله کله وي او زما په کور کبني خودا
خوشحالي ورومبی خوشحالي ده خدائے خبر چي بله خوشحالي به
کله راخي زما خوبل زوے هم نشته په شپړو لوریانو د بره دغه یو
ککے خدائے راکرم دے چي زۀ نن د خپل نیازین زوي په
خوشحالی خوشحالي او نه کرم نو کله به کووم "

شمشپر گل کاکا د تیمور خان سره په دې خبرو و چي د شاه
اړخ نه چا اواز اوکړو چي

" کاکا د تیمور خان په مور خه چل شوے او راپرېوتې ده "

شمشپر گل کاکا او تیمور خان چي شاته اوکتل نو د کور ټولې
زنانه يو خائے ته راتولې شوي وې او يوه لويه او وېلا جوړه شوه
داسي او وېلا چي نه خو څوک په خندا پوهېده او نه په ژړا چا دا
پهچان نه شو کولې چي دا راجمع شوي خلک ژاړي او که خاندي
شمشپر گل کاکا او تیمور خان ورمنده کړه او چي د راجمع شوو
زنانو په مېنځ کښي ئې د تیمور خان مور ته اوکتل نو د تیمور خان
د مور په تندي د وينو سېلاب رامات وو تیمور خان چي خپله مور
په خپله غېره کښي راوچته کړه او وه ئې کتل نو د تیمور خان د
مور د تندي نه د کلاشکوف گولي پورې راپورې وتلې ده.

رځم

هسي خود تماشي خلک بنه ډېر او بي شماره ؤ خو يو هم
پکښې داسې نه ؤ چې تاروگي ته ئې دومره قدرې وئيلي وے چې
" ظلم مه کوه "

تاروگي چې به هغې له گُزار ورکړو نو هغې به منډه کړه چغې
به ئې کړې او د سترگو نه به ئې د اوبښکويو سېلاب جاري شو گېر
چاپېره به ئې او کتل زړه ئې غوښتل چې دې گېر چاپېره تماشگيرو
خلکو ته او وائي چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړي خو ز به ئې سر
خکته کړو او د ځان سره به ئې په زړه زړه کښې او وئيل چې
" ولي دا خلک نه پوهېږي؟ که دوي ظلم نه پېژني او
که د دوي په سينه کښې زړونه نشته "

خود تاروگي په دې عمل هر چا ځان شپېله کړے ؤ او تشه
تماشه به ئې کوله او نه تاروگي ته دا احساس کېدو چې
" د خدائے بنده دا خو هم د لله مخلوق دے او په سينه کښې
زړه لري څه اوشو که ستا د پتي نه ئې يوه شوړه شوتل او خوړل "

خود تاروگي پءُ زرهه ڪنبي لڙشان رحم هم نه راتلو تاروگي چي
 دا حل لبنتي ته لاس ڪرونو تاروگي ته داسي محسوسه شوه لکه
 چي تاروگي له چا دوه برغي لتي ورڪري وي تاروگي پءُ زمکه گه
 وڊ راپرپوتو هغه چي پءُ خوارو سترکو اوکتل نوڊ پير صباق
 مولائي صهب خره پءُ منڊه روانه وه هغه يو نظر خري ته اوکتل او
 بيائي سترگي خڪته ڪري لکه چي ورته ڊخيل جبر احساس
 شوه وي۔

دینیبی کور

د مینې کور

ما د انسان په شکل کښې ځناور په وړمبي ځل اولیده اگر چې تاسو به دا وایئ چې د انسان په شکل کښې او ځناور؟-

” او بلکل د انسان په شکل کښې او ځناور “

خو نه پوهېږم چې څنگه په کومه ژبه او په کومو لفظونو کښې بیان کړم هغه درد، هغه څړیکه، هغه احساس او هغه د اوبنکو ډکې غمژني سترگې-

” های های هېر به مې نه شي خو چې ده ته ولې دغه درد دغه څړیکه نه محسوسېده؟ ما ډېر څه لیدلي اوږدلي او محسوس کړي وو خو داسې حالات، واقعات او ظلم زیاتې مې نه و لیدلې اوس هم چې رایاد شي نو غونډې راباندې ځیر ځیر شي او د وجود وینسته مې نېغ او درېږي او ډېره لویه ویره مې واخلي او د ځان سره دا یوه خبره بار بار کوم چې

” دا انسان و؟ “

” نانا څوک وایي چې دا انسان و او که دا انسان و نو بیا ده ته دغه احساس ولې ونه شو اخر چې دا انسانان ولې دومره ظالمان دي ایا گینې زه هم انسان یم او که چرې زه انسان یم نو بیا

خود داسی انسانیت نئے زما چوت بغاوت دے حُکھ چي هغه مې
بلکل د زړه نه نئے اوخي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات
مخې مخې ته کپري "

هغه ورخ یو ځوان زلمے وینم چي راروان و یولاس کښي ئي
توپک او ترخ ته ئي پنجره زورنده کړي وه او د ښکار نه واپس د
خپل کور په طرف د خوشحالی نه په توپونو توپونو راروان و کله
چي تر ما راورسېدونو یو شېبه زما سره اودریده چي زما پام
سمدستي د پنجرې هغه بی وسه مرغی ته شو کومه مرغی چي
دغي ځوان نیولي وه او د پنجرې په دغه قېد کښي ئي بندي کړي
وه -

ما چي د پنجرې هغي قېدي مرغی ته په زور زېر او کتل نو د
هغي هغه خوار خوار نظر زما زړه راولړولو او زما په زړه ئي داسي
زلزله راوسته چي زه د خود نه بېخوده شوم ما چي کله د مرغی په
سترگو کښي سترگي ښخي کړي نو ما د هغي مرغی د ژوند ټول
حال احوال داسي محسوس کړه لکه چي مرغی ماته خپله ټوله د
ژوند قيصه کوله او ما اوريدله ما د هغي په سترگو کښي د بی
وسی د غټو غټو اوبښکو سره سره د هغي هغه سوالونه میتونه
هغه چغي کوکاري محسوسي کړي چي د بیانولو نه وي هغي هم
ښکلے او ازاد ژوند تېرول غوښتل هغي هم د خپل یار سره د مینې
محبت د ژوند خوبونه لیدل هغي هم بچي لرل هغي د خپلو بچو
سره د محبت او د خوشحالی ژوند تېرول غوښتل د هغي هم کور و

خود هغی پئه دغه احساساتو دغه ظالم نئه پوهېدو هغی د هغه
 زندان د ماتولو کوششونه هم کول خو هغی هېخ توان نئه درلوده
 هغه پئه دغه زندان کښې پئه ارمان ارمان د خپل ژوند نه لاس پئه سر
 شوه خو هغه ظالم ته دا پته وه نئه لگیده چې مرغی پئه اخري سلگی
 کښې دا تپه هم اوکړه چې

زما د مینې کور دې وړان کړو
 ظالمه خدائ دې پئه تا اوکړي فسادونه

پوی پیرے

لوی نسر

د کلي ټول خلک په یو ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاورې گټې نه کتلې خورابغولې به ئې یو آما لگیا وو سم یو لوتی غوبل و چا پکښې دا اواز اوکړو چې

"د اوبو نه کار واخلي"

نود اوبو اواز خه و چې د جومات ټوله ټینکۍ بیا د اوبو نه خالي پرته وه خائې په خائې بیا هم لوگي راختل خو چې کوم لوتی ناتاري اور د جومات په برونه لگېدلې و نو هغه مړ شوم و خلک ټول ستړي ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د یو بل نه پوښتل چې دا اور څنگه او چا لگولې و دغه خبرې اترې لاجاري وې چې یو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو یو ماشوم راو نیولو او دوه درې خپېرې ئې ترې بڼه جوښتې او تمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په جبرانتیا سره او کتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصې په نېت هم وړمنده کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

ئې د ماچس ډبے او غورځولو او کلک ئې په خپله غېږه کښې راوښود ماشوم د لاس نه د ماچس غورزول د ټولو خلکو د پوښتنو جواب وو .

صبرو ترور ماشوم په تندي ښکُل کړو او دا ئې اووئیل چې دا خو زما ساده بچے دے دومره ظلم څوک کوي دا خونه پوهېږي نو تاسو خود جرگو خلک یئ صبرو ترور څو ستغې سپورې اووئیلې د خپل زوي په سر ئې لاس راښکود او سره د خپل زوي کور ته روانه شوه ساده که رښتیا ساده ؤ او که نه خو چې صبرو ترور به ورته ساده وئیلو نو په ټول کلي کښې په ساده مشهور ؤ د ساده خپل نوم زر ولي خان ؤ خو ساده نوم ئې رښتیا په ټول ژوند کښې سادگي راوستلې وه دغه شان وختونه تېرېدل او زر ولي خان ساده د ژوند ورځې شپې په مختلفو تکلیفونو کښې صبا کولې د زر ولي خان ساده د ژوند تکلیفات دومره ډېر وو چې بعضي بعضي غټ غټ تکلیفونه به زر ولي خان ساده ته هېڅ هم نه وو او نه به ئې محسوسول .

ولي چې زر ولي خان ساده د صبرو ترور مشرے زومے ؤ او د زر ولي خان ساده نه چې کوم کشران وروڼه وو نو هغوي ټولو له صبرو ترور ودونه کړي وو خو زر ولي خان ساده له ئې لا واده نه ؤ کړم په دې راز څوک هم نه وو پوهه چې زر ولي خان ساده له صبرو ترور واده نه کوي او که زر ولي خان ساده واده کول نه غواړي خو دومره ضرور پوهه وو چې زر ولي خان ساده یئ ډېر ښه او اخلاقي انسان ؤ

چرته تري پءِ ٿوند ڇوڪ ازار شوي نءِ وو او پءِ ڪار روزگار ڪنبي هم
د چانه ڪم نءِ و بنءِ تڪره انسان و پءِ قد بود هم بنءِ دنڪ پوره شپڙ
نيم فوٽه و او نءِ خو پءِ لاسو پنبو معزوره و بنءِ سم دم انسان وو خو
خدائے خبر چي د زر ولي خان سادھ د زرءِ دنيا ولي نيمگري
بنڪار پده۔

ڪه چرته چا به د زر ولي خان سادھ نه اوپونبتل چي ته ولي واده نءِ
ڪوي نو هغه به نرے شان مسڪے شو خود دغې مسڪا پءِ معنه
ڇوڪ هم نءِ پوهبدل او دغسي د زر ولي خان سادھ پءِ سر ڪنبي
سپين اولگبدل گيره ئي سپينه شوه او صبرو ترور داسي عمر ته
اور سبدله چي د هغي علاج لاتر اوسه پوري نءِ دے پيدا شومے او
د ڌءِ لري ناروغی نه پس صبرو ترور د مرگ پءِ خوب اوده شوه د
صبرو ترور جنازي ته د ڪلي گن خلڪ راغلي وو هر سري د زر ولي
خان سادھ سره خپل غم شريڪولو دغه وخت ڪنبي چا د زر ولي
خان سادھ نه غلي غوندي اوپونبتل چي سادھ گلھ اوس خوبه خپل
ڪور ابادوي ڪنه سادھ گل يو سوڙ اسوبله او ڪرو پءِ مخ ئي غتي
غتي اوبنڪي راوبهبدي او پءِ گيره ڪنبي ورڪي شوي او هغه غريو
نيولي او وييل

”زما عظيمه مور“

زما عظيمه مور چي ٿوندي، وه نو ما د هغي پءِ مينه ڪنبي ڇوڪ
شريڪول نءِ غونبتل او ڇڪه ما د واده نوم نءِ شو اخستے ما خپل
ٽول عمر د خپلي مور پءِ خدمت ڪنبي تير ڪرو۔

”خوزة“

زۀ پۀ دې خوشحاله یم چې دهغې د مرگ نه پس هم زۀ دهغې پۀ مینه کنبې څوک شریک نه کرم ځکه چې زما د مور مینه ډیره عظیمه مینه ده او پۀ دغه عظیمه مینه کنبې ماته د بل چا نوم شریکول ډیر لوی جرم ښکاري -

د زر ولي خان ساده پۀ دې خبرو سره ټولو خلکو یو بل ته اوکتل او د ځان سره ئې اوږئیل چې زر ولي خان ساده خو ډیر لوی سرے دے او بیا چې کله د زر ولي خان ساده مور صبرو ترور ځاؤر ته اوسپارلے شوه او جنازې ته راغلي خلک ټول خپلو کورنو ته اورسېدل نو بیا چا د جنازې اعلان او کړو چې پۀ دا ځل اعلان کولو سره اعلان اورېدونکي ټول خلک حق دق او څېران شول او دغه شان د کلي محلت خلک ټول خبر شول چې زر ولي خان ساده د خپلي مور قبر ته ډډه وهلې د مرگ پۀ خوب اوده ؤ -

تَشِي كُنِي

فخري كاكا چي د لوتئ اختر مونخ پئ عيدگاه كني ادا كرونو
 ديؤ شو كسانو سره ئي د اختر مباركي او كره او نېغ خپل كور پله
 روان شو خه ساعت پس خپل كور ته د رسېدو سره ئي خپلي كور
 وداني گل بشري ته او وئيل چي

”لله دي زمونږه مدد او كړي گيني ډېره گرانه ده يو خوا گرانې
 دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څه د اسمان سره خبرې كوي او بل
 خوا كه الله پاك راله اولاد را كړي وې نونن به مې داسې حال نه و
 ولي چې دا وخت زما د كار روزگار نه بلكي د جومات پئ گوت
 كني د الله ذكر كولو دې خوبس څه او كرم مجبوري ده
 نو..... دا نور مخلوق او گوره خپل اخترونه كوي خوشحاليانې
 كوي قرباني كوي او زمونږ د خوارانو قسمت..... هي هي
 پئ نني مباركه ورځ مې هم پئ دي عمر دمه نشته“

او بيائي يؤ اسوبله او كړو خپل اوزار ئي پئ اوږه راواړولو او
 پئ رپېدلو قدمونو ئي پئ قلاږه قلاږه د شاهي پارک لار اونيوه
 شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو ورومې شروع ئي د شېر عالم او
 مېموني د قيصي نه او كره او چې گهنټه نيمه كېدله نو فخري

ڪاڪا د تمبل پء جرق او د خپل خور او از پء جادو د پارڪ ٽول خلك
 گهر چاپره د خپل خان پء تماشه ڪري وولابه چا فخري ڪا ڪا ته خء
 ورڪول چي يوتور مخي پوليس والادغه گنه خوره ڪره او فخره
 ڪاڪا تش لاس ڪور ته روان شو -

زهرو

دغه شپه د کور ټولو خلقو ته ډېره درنه محسوسېده خو چا
 یو بل ته اظهار نه شو کولې شپه پخه وه خو د ټول کور په دغه یوه
 کوټه کښې رڼا اوس هم وینه وه هغې ته په مېز ډېر کتابونه پراته
 وو یاسمین په مېز پروت د ټي وي ریمون ته لاس کړو او ټي وي
 ئې بند کړو.

بل خواه په مېز پرته د کاغذ یوه پاڼه د پکي هوا خوزوله
 یاسمین دغه پاڼه راوچته کړه او په دغه پاڼه لیکلې شوي خط ته
 ئې په زیر زیر کتل خط ئې لا پوره لوستلې نه و چې لاسونه ئې
 په ریږدو شو

او پاڼه ئې د لاسونو نه پرېوته هغې چې په ریږدلو
 لاسونو د رڼا مخ د مېزنه را اوچت کړو نو د رڼا په ځله د زهرو
 خورلوله وجې وینه رابهدلې وه.

تمنا

د هغې هم دغه یوه تمنا وه! چې کله به هېرم په خه خبره خفه شوه
 نوزر زره به ئې په خپله تمنا خپل زړه ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې
 بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئیل چې
 "شکر د مې خدایه چې دغه یوه تمنا خو لرم گینې ډېره گرانه ده
 ولې چې زما ځوانی دلته د بېلتانه اؤر اوسپزله او د هغه ځوانی د
 عربستان مسافری"

خوپه هغه ورځ چې د هغې د کور په کوڅه کنبې د گاډي د
 ناڅاپي بریکونو او ازونه د هغې تر غوږو شول نوزره ئې یو درز
 اوکړو گېر چاپېره ئې اوکتل او په منډه دروازي پله ورغله هغې چې
 د دروازي په سوري کنبې اوکتل نو د هغې تمنا د خان د گاډي د
 تېر د لاندې اخري سلگۍ وهلې

جرم

نه ده معلومه چي د دي نه وړاندي به ئي نور سومره خلك
وڙلي وو چي اوس زما نمبر و او زه خوشه چي راسره ولاړ نور هم يو
خوياران وو خدائے خبر چي هغوي به ئي هم وڙلي وو او ڪنه
خو

"هن ربنتيا"

د يو کس نيم زيبرگي زما هم تر غوربو شوم و او داسي راته
محسوس بدلنه لکه چي راسره نور ياران هم قتلوي خوبيا وروستو
هيو خبر نه شوم چي کيني دا ولي څنگه او څه اوشو خبر! زه بيا هم
په دي خفه نه ووم چي ولي قتل شوم خو په دي ضرور خفه ووم چي
د قاتل په زړه کني ولي نه راتلل هغه ته دا احساس ولي نه کيدلو
چي زه دا دومره غٽ ظلم ولي کووم خو دومره به اوو ايم چي شائد
هغه به نه پوهيدو خو نا..... ولي چي په دغه وخت کني خود قاتل
پلار هم موجوده و.

او بيا داسي پلار چي بنه اوږده سپينه گيره په سر سپينه
پگري، اولاس کني بنې اوږدي تسبيح او دا خوشه چي په هره خبره
کني به ئي د احاديثو حواله هم ورکوله او دهغه د رويي نه داسي

محسوس پدله لکه چي هغه بنه لوتئ پوهه او پرهېزگار ه انسان و
 ولي چي هر چاته به ئي بنه بنه نصيحتونه كول او د پردې كولو په
 باره كښي خوبه ئي هر چاته نصيحت كولو خود هغي باوجود چي
 د هغه پېغله لور په داسي لباس كښي د خپل كور نه راووتله چي د
 هغي نه حيا له هم حيا ورتلله..... او چي پلار خپلي لور ته اوكتل
 نو غاړه ئي تازه كړه او خپلو تسبوله ئي زور وركړو
 لكه چي دغه جرم هغه ته هډو جرم نه ښكارېدو.

د قمر گل کاکا دوکان به په مازيگري کښې داسې گرم و لکه چې مېله لگېدلي وي ځکه چې په دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يو دوکان و او دغه وجه وه چې که د ورځې به د کلي ټول خلک په خپلو کارونو کښې بوښت وو خود مازيگر اوزگار وخت کښې به ئې د قمر گل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څه خلک خو به د مازيگر اينجواښت لپاره هم راتلل يو خوا که د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائې ځگي ښکلا او د زبردستي فضا خوندونه وو نوبل خوا قمر گل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين گيرو مشرانو به ورباندې د جري مينه ماتېدله او دغه شان به ورپکښې د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل که په پوره نړۍ کښې به څه قسم نوم کار هم شوم و نو ټول به ورته خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازيگر به پکښې د کلي ټول مشران کشران په ډېره مينه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائې بل ځائې ټولگي ټولگي گپونه لگولې کېدل چې په دې کښې

ناگهانه یو ډز او شو چې د ډز اوږېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاره . خه ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل گپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمر گل کا کا د کور نه د یو ماشوم وری تې وری تې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اوږېدو سره قمر گل کا کا دوکان کول او پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کره

خلک هم ټول ډېر په حیرانتیا سره گډوډ په قمر گل کا کا وریسې شول قمر گل کا کا چې په خپل کور ور دننه شونود ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان په لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې په لیدو هغه نور هم وار خطا شو او په تُندی ئې په کاشف خان ورمندېه کره غرض ئې دا و چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خولابه ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچونه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور په انگښ کښې د کاشف خان په مور پرېوتو د قمر گل کا کا دغه نظر د کاشف خان په مور پرېوتل خه و چې زړه ئې یو درز او کړو خله ئې وچه شوه او په مری کښې ئې لارې اوښتې او چې د کاشف خان مور له په درنو قدمونو ورنزدې کیدو نو چغې ئې کرې .

پری پری

دری بنھی

هسي خو دنيا دا خبره مني چي بنهء ڊپر کم اصل بوٽي دے او چي چرته هم دوه يو ٽائے شي نو بيا به ئي وطن پء سر راخستے وي او چي لاد يوې بلي بنې شي نو بيا خو دنيا ٽه چي اسمان ته هم اور اچوي دا خو فضلي باچا وو چي دري بنهي ئي داسي د لاس لاندي ساتلي وي چي چا خودي قرت کرے وے او داسي هم نه وه چي گيني فضلي باچا يو غصه ناک سرے وے او نه داسي وه چي فضلي باچا د نوم سره باچا تکرے وے نو دا به گيني يو مالدار او يو دولتمند سرے وے د فضلي باچا خپل نوم فضل خان وے خود وړو کوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئيلو نو هغه نوم وچي پء ټول کلي کني به پء فضلي باچا ياد بدلو فضلي باچا يو غريب انسان و پء کور کلي کني به ئي چي ٽه ديارې مزدوري او کره نو ما بنام له به ئي پء دري وړو بنه بنه پء خلاص مټ او پء خوشحالي خوړله وجه هم دا وه چي قدرت فضلي باچا له داسي خوړ خوي وړ کرے وے او داسي خوړ مزاجه انسان و چي دري واره بنهي به ئي تعبيداري وي۔

"هن ربتيا"

فضلي باچا دومره مست هم نه و چي پء دومره غريبي کني ئي دري بنهي کولي خو هغه د چا خبره چي

" خدائے چي چاته پېښه کړي نو ځان دې ورته مېخه کړي "

د فضلي باچا دوه کشران وروڼه وو د ډېر غربت لۀ وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ وروڼو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه وروڼه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژندگلو نۀ شوه کولۀ کله چې درې واړه وروڼه زلموتي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه واری د فضلي باچا پۀ سر شوې . فضلي باچا به پۀ کلي کښې ديارې مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې ورباندې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو وروڼو سره مشوره او کړه او د بابا د لاس پاتې شومۀ جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو وروڼو لۀ د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور گُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېرېدلۀ نو فضلي باچا خپلو وروڼو لۀ ودونه او کرل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتوو دغه رنگ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو وروڼو فضلي باچا لۀ گامۀ واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وروڼو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ وروڼو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر لۀ به پۀ ټول کلي کښې د هغوي پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ ځلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي وروڼه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې د مۀ .

دغه خبرې وې چې د فضلي باچا په وروڼو د چا د نظر تېره غشه ورپرېوتو او يوه ورځ دواړه وروڼه سحر وختي په يو گاډي کښې کار له روان وو چې د گاډي بريكونه فېل شو او دواړه وروڼه سره د گاډي تبا ه شوي وو او د دواړو وروڼو ښځې فضلي باچا ته پاتې شوي خو هغه ورځ وه او نن ورځ ده كه د فضلي باچا په كور كښې چا د ښځو شري يا د يوې بلې سره خفگان ليدلې يا د بل د ځلې نه اورېدلې ؤ او دا خوڅه چې د فضلي باچا خپلې ورومبې ښځې هم داسې نه وه محسوسه كړې چې گينې زما په حق كښې زما سره نور خلك ولې شامل شوي دي او دغه شان پوره نهه لس كاله تېر شو خو چا ته ئې دا احساس هډو ورنه كړو چې گينې زه دا هرڅه نه شم برداشت كولې او ښه په خوشحالي به ئې د خپلو ښو سره وخت تېراړولو خو چې كله د كلي په غټ جومات كښې د جمعې د مونځ په موقع ځان مرگي چاؤدنه اوشوه او د كلي ډېرې تورسري پكښې كونهې شوې وې او ډېر بچي پكښې يتيمان شوې وو چې د دغه چاؤدني په شهيدانو كښې فضلي باچا هم شامل ؤ او لاخو د فضلي باچا د مرگ مياشت نه وه پوره چې د فضلي باچا د اولنې ښځې بدې ورځې شروع شوې او داسې ورځ دې حرامه وي چې د فضلي باچا ورومبې ښځې ته به دواړه په ډله شوې نه وې او په شريكه به ئې وهلې نه وه .

نناره

ننداره

ما لاهغی ته په ورومبی نظر سم کتلی نه وو چي سترگو مي
 زره ته د هغی د سپین مخ تصویر لکه د اسماني بجلی د پرق پشان
 رسولی ؤ او بیا زره ته د تصویر رسېدل هم داسي وو چي د زره په
 درياب کښي مي بي چيني او ناقرار توب داسي چپه او وهله چي زه
 به ئي بيا بيا هڅولم چي يو ځل بيا د هغه بڼا پيري د حُسن ننداره
 او کره . خوبل خوا که هر خود هغی بڼاست زرونه په خپل ځان
 پسي لکه د مقناطيس رابڼکودل خوزما په سترگو کښي هم د حيا
 درياب داسي په موج کښي ؤ چي سترگي مي خکته کړي او د خپل
 ځان سره مي رو غوندي او وئيل چي

" مړه داسي بڼاستونه مه گوره د کوم بڼاست چي ته قابل نه

بي "

خوپه دي خبره مي زره قائل نه ؤ او بيا بيا به ئي د هغه
 بڼاست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئي داسي د خود نه بي
 خوده کړم چي سترگي مي اوچتي کړي او يو ځل بيا هغی ته په کتو
 مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسي نه وو دا ځل چي ما هغی ته
 او کتل نو هغی هم ماته داسي کتل چي د هغی کتل هم زما د کتلو
 نه کم نه وو .

شادر

د سوات پئه نوي جوړ كړې شوي موټروے سفر كول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د كله نه چې د سوات پئه موټروے د گادو تگ راتگ شروع شوه ؤ نونازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات پئه موټروے د سفر كولو فرمائشونه كول او د نازو خاوند به د خپل كار روزگار او خپلو مصروفياتوله وجې نازو ته يوه بهانه او بله بهانه كوله خو دوهمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوت كړې ؤ يو ضد نيولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نه كولې تردې چې نازو خپل خاوند د غې خبرې ته تيار كړو خبره ئې او منله او دغه ورځ د سوات پئه موټروے تر پېښوره راغله.

نازو چې پئه پېښور كښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اوليدل نو يوه بله تمنا ئې پئه زړه كښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئيل چې

"هسې هم پېښور ته راغلي يو او خدائے خبر چې بيا به كله راځو خو پئه د غې غټ گادې كښې خوراله يو چكر راكړه كنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انكار او كړو خو چې نازو ته ئې او كتل چې پئه مخ ئې د خفگان اثار راخوړ بدل شروع شول او د نازو پئه هر وخت كښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړه ئې د نازو دغه

ارمان هم نیمگرے پر پخبند دل نه غوخبنتل او د نازو سره پء دغه خبره متفق شو۔

نازو چي پء ستياپ باندي گادي ته اوختله او گاديء روان شو
 نو نازو ته داسي محسوسه شوه لکه چي نازو پء اول حل داسي سفر
 کرے وي او لکه چي د دي نه مخکنبي ئي چرته نه و کرے پء نازو
 د دغه گادي د چکر دغه سفر د پر بنه اولگېدو او زړه ئي غوخبنتل
 چي ټوله ټوله ورخ ئي پء دغه گادي کنبي چکري لگولے تر دي چي
 نازو د پوره پېنسور د بي ار ټي پء سرک چکري راتاؤ کرې خو چي
 کله پء ستياپ د گادي نه راکوزيدله نو د هغي هغه خادر چي د
 هغي حيا وه هغه خادر پء کوم کنبي چي د هغي هر خه پتو و
 اونبنتو او نازو د بي ار ټي نه د راکوزيدو پء پروو کنبي د پره بده
 بده راپرپوته او چي د نازو خاوند د نازو او چتولو لپاره رارسېدو
 نو نازو بيا وازه خله پرته وه۔

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English